

ALFRED SIATECKI

P
ISARZE
UBUSCY

ALFRED SPATECKI

PISARZE LUBUSCY

PISARZE LUBUSCY

1981—1981

XX LAT ZWIAZKU LITERATOW POLSKICH
W XIENONIE GORZE

PIŚMIENIOWOŚĆ

1961—1981
XX LAT ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH
W ZIELONEJ GÓRZE

ALFRED STAECKE

Lubuskie Towarzystwo Kultury

Zielona Góra 1981

Konsultacja
ANDRZEJ KRZYSZTOF WAŚKIEWICZ

Redaktor
ALICJA KARPOWICZ

Projekt okładki
STANISŁAW PARA

Zdjęcia
CZESŁAW ŁUNIEWICZ

Redakcja techniczna
ANDRZEJ BARCZYK

Korekta
ELŻBIETA POTĘGA

Printed in Poland

ISBN 83-00-00228-6

Wydawca
LUBUSKIE TOWARZYSTWO KULTURY
W ZIELONEJ GÓRZE

Nakład 1500 egz. Ark. wyd. 6,0; ark. druk. 6,5. Papier ilustracyjny
kl. III, 70 g. Oddano do składania w marcu 1981 r. Podpisano do
druku w maju 1981 r. Druk ukończono w czerwcu 1981 r. Cena zł 45,—

Druk: Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka — Zakład
w Zielonej Górze, zam. 426 — P-23/12

OD AUTORA

Informator nie rości sobie pretensji do pełnej kroniki życia literackiego Ziemi Lubuskiej, chociaż stara się podać materiał w porządku chronologicznym. Motywem, jakim się kierowałem przy opracowywaniu materiału, było pragnienie by informator stał się pomocą dla wszystkich, którzy dotychczas nie mieli możliwości poznania pisarzy mieszkających i pracujących w obu lubuskich województwach, by zapoznali się z sylwetkami i dorobkiem twórczym pisarzy lubuskich i sięgnęli do utworów tu powstałych. Słowa te kieruję przede wszystkim do czytelników, organizatorów spotkań autorskich, pracowników świetlic, klubów i domów kultury, nauczycieli, księgarzy i bibliotekarzy.

W 1970 r. ukazała się praca Andrzeja K. Waśkiewicza „Lubuskie środowisko literackie”, która spotkała się z bardzo życzliwym przyjęciem. Przy różnych okazjach czytelnicy, bibliotekarze i księgarze postulowali wydanie uaktualnionego informatora o pisarzach Ziemi Lubuskiej. Czyniąc zadość tym życzeniom, Lubuskie Towarzystwo Kultury zainicjowało niniejszą publikację, która ukazuje się w dwudziestolecie zielonogórskiego Oddziału Związku Literatów Polskich.

ZASADY OPRACOWANIA

W części pierwszej informatora podano dane bio-bibliograficzne autorów należących do Związku Literatów Polskich według stanu na 31 marca 1981 r. Podano także informacje dotyczące Bronisława Słomki, który jest członkiem ZLP w Szczecinie, ale pracuje w Gorzowie i mieszka w woj. gorzowskim. W początkowej części hasła starano się zgromadzić: datę i miejsce urodzenia, wykształcenie, przebieg pracy zawodowej, działalność w organizacjach społecznych, rok debiutu czasopiśmienniczego, języki, na które przekładano utwory, rok przyjęcia do ZLP i aktualnie pełnione funkcje, odznaczenia i nagrody literackie (z wyłączeniem nagród w konkursach literackich). Informacje bibliograficzne zebrano w działach: **Autor o sobie** — rozmowy, odpowiedzi na ankiety i wypowiedzi o twórczości własnej, **Publikacje książkowe** — wszystkie według roku wydania, z podaniem adnotacji gatunkowej, liczby stron, recenzje i omówienia publikacji zamieszczono w porządku alfabetycznym według nazwisk autorów, **Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna** — uwzględniono utwory oryginalne, teksty odnotowano w porządku chronologicznym podając miejsca i daty realizacji, **Udział w pracach zbiorowych** — publikacje uszeregowano chronologicznie, **Prace redakcyjne i edytorskie** — zgromadzono opracowania tekstów, wybory prac innych autorów oraz opracowania prac zbiorowych, **Opracowania ogólne** — zestawiono w porządku alfabetycznym według nazwisk autorów, prace traktujące o problemach szczegółowych lub całokształcie twórczości.

W części drugiej zgromadzono skrócone dane biograficzne

autorów nie należących do ZLP, zamieszczających w obu lubuskich województwach. W wykazie publikacji książkowych pominięto wydawnictwa nieliterackie. Recenzje i omówienia zamieszczono w porządku alfabetycznym według nazwisk autorów.

Część trzecią stanowi wykaz wydawnictw zbiorowych wydanych z inicjatywy lubuskiego środowiska literackiego i zawierających utwory autorów lubuskich. Zestawiono je w porządku chronologicznym. Recenzje i omówienia podano w porządku alfabetycznym.

W aneksie podano skrócone dane biograficzne i wykaz publikacji książkowych autorów, którzy aktualnie nie są członkami Oddziału ZLP w Zielonej Górze, a byli nimi w latach 1961—1979. Odnotowano wszystkie publikacje książkowe (w jednym przypadku prapremierę sztuki teatralnej).

Układ informatora wzorowany jest na „Lubuskim środowisku literackim” Andrzeja Krzysztofa Waśkiewicza. Przy opracowywaniu korzystano z „Bibliografii Zawartości Czołpism” i „Polskiej Bibliografii Literackiej”. Część danych bibliograficznych uzyskano z autopsji.

CZŁONKOWIE ZLP

Wojciech Czerniawski
Irena Dowgielewicz
Tadeusz Kajan
Michał Kaziów
Janusz Koniusz
Zdzisław Morawski
Witold Niedźwiecki
Zbigniew Ryndak
Wiesław Sauter
Bronisław Słomka
Czesław Sobkowiak
Henryk Szyłkin
Anna Tokarska
Bronisława Wajs-Papusza

**WOJCIECH
CZERNIAWSKI**

Urodził się 28 października 1945 r. w Gołębiewku, woj. gdańskie. W roku 1953 wraz z rodziną przybył do Szprotawy, gdzie ukończył technikum rolnicze. Pracował początkowo jako pomocnik murarza, następnie jako zootechnik w państwowych gospodarstwach rolnych województw koszalińskiego i zielonogórskiego. Do roku 1979 był inspektorem w Centrali Nasiennej w Szprotawie. Obecnie utrzymuje się wyłącznie z pracy literackiej.

Debiutował wierszem zamieszczonym w „Zarzewiu” w roku 1962. Píše także opowiadania. Tomik „Jest już chyba kobieta”, wydany nakładem Wydawnictwa Poznańskiego w roku 1976, uznano za najlepszy debiut poetycki roku.

Członek Związku Literatów Polskich od 1981 r.

Mieszka w Szprotawie.

Publikacje książkowe

ZA LAS. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 13. [Podpisano Wojciech E. Czerniawski]

Rec.: Tadeusz Kajan: O wizytówkach poetyckich. List z Zielonej Góry. *Życie liter.* 1965 nr 29 s. 2; Stefan Melkowski: Nowe głosy. *Nadodrże* 1965 nr 10 s. 9, ilustr.; Andrzej

K[rzysztof] Wańkiewicz: Dwaj debiutanci. *Współczesność* 1965 nr 19 s. 11.

JEST JUŻ CHYBA KOBIETĄ. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1976, 63+5 s.

Rec.: Marek Graszewicz: Jest już chyba poetą... *Nadodrże* 1977 nr 11 s. 11; Konstanty Pieńkosz: Znakomity debiut. *Literatura* 1977 nr 19 s. 12, ilustr.; Konstanty Pieńkosz: Naprawdę inny głos. *Poezja* 1978 nr 6 s. 100; Czesław Sobkowiak: Niezwykła osobowość poetycka. *Odra* 1978 nr 2 s. 100—101.

DZIENNIK Z ZAPOMNIENIA. [Powieść] Warszawa: „Iskry” 1980, 127+1 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Dziennik liryczny Czerniawskiego. *Gaz. lub.* 1980 nr 265 s. 4; Czesław Markiewicz: Świat jest sceną. *Nadodrże* 1980 nr 25 s. 8, 10; Marek Różycki: Ekshumacja. *Literatura* 1980 nr 39 s. 12.

Udział w pracach zbiorowych

Almanach Młodych 1962/63. Warszawa 1965; *Poszukując słowa*. Poznań 1968; *Almanach literacki KKMP*. Warszawa 1970; *Moment wejścia*. Poznań 1976; *Debiuty* 1976. Warszawa 1978; *Wobec własnego czasu*. Warszawa 1976; *Na fali czasu*. Konin 1980.

Opracowania ogólne

Zbigniew Bieńkowski: Poeci zielonogórscy. *Nadodrże* 1967 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 7—17; Andrzej Nowak: Osobowość i niezależność. *Nowy Wyraz* 1980 nr 11 s. 25—36.

**IRENA
DOWGIELEWICZ**

Urodzona 31 grudnia 1921 roku w Kijowie (ZSRR). Studiowała architekturę w Warszawie jednocześnie pracując na kolonii Towarzystwa Osiedli Robotniczych. Tu zastała ją wojna. W czasie okupacji była robotnicą w firmie Franciszka Kurzela na Woli, później w firmie budowlanej Jana Przybylskiego w Warszawie. Po przybyciu na Ziemię Lubuską na trzyletni okres objęła funkcję dyrektora Witnickiej Fabryki Mebli. Następnie przeszła do pracy w zjednoczeniu na stanowisko referenta, później kierownika wydziału pracy i płac. Obecnie nie pracuje zawodowo, zajmuje się wyłącznie pracą literacką. Debiutowała w okresie przedwojennym. W roku 1934 otrzymała pierwszą nagrodę w konkursie poetyckim „Naszych Prac”. Utrzymywała kontakty autorskie z „Kuźnią Młodych”. Prowadziła także dział krytyki w „Słowie Pomorskim”. Utwory pisarki przekładano na języki: niemiecki, rumuński i słowacki.

Członek ZLP od roku 1962.

Za twórczość literacką w prozie i poezji otrzymała Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki III stopnia (1971), Lubuską Nagrodę Kulturalną (1967), Nagrodę Kulturalną Miasta Gorzowa (1967) i Nagrodę Gorzowską (1978).

Mieszka w Gorzowie.

Autor o sobie

Nowe książki lubuskich pisarzy. Z autorskiej szuflady. Rozmawiał [Henryk Ankiewicz] (han). *Gaz. zielonog.* 1965 nr 3 s. 4; „Szukając słów i ich ustawienia”. Pisarz i tradycja literacka. *Tyg. kult.* 1966 nr 33 s. 3, portr.; Sens pisarstwa: służebność... Rozmawiał Jerzy Oleksiński. *Kierunki* 1968 nr 34 s. 1, 5, portr.; W pracowniach lubuskich twórców. *Nadodrże* 1967 nr 9 s. 10, portr. [Ankieta]; Z autorskiej szuflady Ireny Dowgielewicz. Rozmawiał [Henryk Ankiewicz] (han). *Gaz. zielonog.* 1971 nr 102 s. 4, portr.; „Oczywiście mam swoje ukochania...” Rozmawiała Halina Ańska. *Nadodrże* 1972 nr 10 s. 1, 5, portr.; XV-lecie zielonogórskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. [Ankieta] *Nadodrże* 1976 nr 24 s. 6, portr.

Publikacje książkowe

LEPSZY OBIAD. [Opowiadania] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1962, 147+3 s.

Rec.: Bogdan Drozdowski. *Panorama Północy* 1963 nr 16 s. 6; Tadeusz Jasiński: Małe ważne sprawy. *Gaz. zielonog.* 1963 nr 59 s. 3; Bogusław Kogut: Sztuka widzenia. *Nadodrże* 1963 nr 3 s. 10, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: „Lepszy obiad”. *Twórczość* 1964 nr 1 s. 69—70; Zbigniew Pędziński: Szansa współczucia: Lepszy obiad. *Więź* 1964 nr 1 s. 105; Zbigniew Pędziński: O krok od banału. *Współczesność* 1963 nr 18 s. 6; Witold Nawrocki: Literacka Zielona Góra. *Poglądy* 1965 nr 7 s. 18; Andrzej Schmidt: Świat zza kuchennej płyty. *Więź* 1966 nr 1 s. 116—120; Jerzy Siewierski: Odkrycie nowego świata. *Nowe Książki* 1963 nr 3 s. 142—143; Zofia Starowieyska-Morstinowa: Z notatnika recenzenta. *Tyg. powsz.* 1963 nr 47 s. 6.

SIANIE PIETRUSZKI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 1.

Rec.: Zbigniew Bieńkowski: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrże* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobrażenia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 8 s. 10; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Nowości poezji. Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubus-

ka seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4; Zbigniew Pędziński: O krok od banału. *Współczesność* 1963 nr 18 s. 6.

PRZYJADĘ DO CIEBIE NA PIĘKNYM KONIU. [Opowiadania] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1965, 146+2 nlb.

Rec.: Tomasz Burek: „Własne zestawy słów wyostrzone — nowe”. Diagnozy i propozycje. *Tyg. kult.* 1965 nr 39 s. 3, 5; Henryka Doboszowa: Lubuskie nowości wydawnicze. *Gaz. zielonog.* 1965 nr 203 s. 3; Izabela Grzybowska: Bohaterowie dnia powszedniego. *Nowe Książki* 1965 nr 21 s. 972—973; Hanna Kirchner: Proza „kobieca”? *Współczesność* 1966 nr 5 s. 10; Stefan Kozicki. *Polityka* 1966 nr 7 s. 6; Stefan Melkowski: W kuchni o losie człowieczym. *Nadodrże* 1965 nr 13 s. 8; Katarzyna Meloch: Literatura po czterdziestce. *Nurt* 1965 nr 5 s. 30—31; Witold Nawrocki: Literacka Zielona Góra. *Poglądy* 1965 nr 7 s. 18; Krzysztof Nowicki: Zwyczajnie ważne sprawy. *Kultura* 1965 nr 42 s. 8; Zbigniew Pędziński: Po słońcu wiadomości i po grudce własnych domysłów. *Odra* 1965 nr 5 s. 92—93; Zbigniew Pędziński: W obiektywie serca. *Pomorze* 1966 nr 1 s. 4; Barbara Sowińska: „Przyjadę do ciebie na pięknym koniu”. *Życie Warszawy* 1965 nr 244 s. 3; Andrzej Schmidt: Świat zza kuchennej płyty. *Więź* 1966 nr 1 s. 116—120.

KRAJOBRAZ Z TOPOLĄ. Powieść. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1966, 154+2 s.

Rec.: Henryk Bereza: Różne możliwości. *Nadodrże* 1966 nr 18 s. 8; Feliks Fornalczyk: Losy ludzkie spięte z minionym czasem. *Gaz. zielonog.* 1966 nr 149 s. 4; Bogusław Kogut: Temat — Ziemie Zachodnie. *Życie liter.* 1966 nr 51 s. 10; Z[ofia] Kwiecińska: Nasz dzień powszedni — niepowszedni. *Trybuna Ludu* 1966 nr 318 s. 6; Zenona Macużanka: Współczesna proza polska. *Polonistyka* 1966 nr 5 s. 55; Witold Nawrocki: Jeszcze jedna wersja tematu zachodniego. *Poglądy* 1966 nr 19 s. 23; Witold Nawrocki: Krajobraz polskiego zachodu. *Życie liter.* 1966 nr 42 s. 10; Zbigniew Pędziński: Polskie, ludzkie sprawy. *Tyg. kult.* 1966 nr 32 s. 4; Wacław Sadkowski: Trudna miłość. *Nowe Książki* 1966 nr 14 s. 857—858.

MOST. [Opowiadania] Warszawa: „Czytelnik” 1968, 236+4 s.

Rec.: Barbara Biskupska: Nieufne czytanie. *Współczesność* 1969 nr 25 s. 14; Tadeusz Błazejewski. *Odgłosy* 1969 nr 34 s. 7; Feliks Fornalczyk: Wartości człowiecze dostosowane do wy-

mogów czasu. *Nadodrze* 1969 nr 3 s. 8; Zbigniew Jarosiński: Zwykły dzień okupacji. *Kultura* 1969 nr 9 s. 9; Włodzimierz Kaczocho: Duże i małe lęki konspirantów. *Tyg. kult.* 1969 nr 18 s. 4, ilustr.; Kazimierz Koźniewski. *Polityka* 1969 nr 34 s. 6; Zenon Łukaszewicz: Ten czas nieludzki. *Gaz. zielonog.* 1969 nr 21 s. 4; Jerzy Z. Maciejewski: Pod okupacyjnym niebem. *Mies. liter.* 1969 nr 7 s. 138—139; Stefan Melkowski: Wiele zdarzeń, o których mówiłam. *Pomorze* 1969 nr 23 s. 12; Witold Nawrocki: Ludzkie sprawy zwykłe. *Nowe Książki* 1969 nr 8 s. 542—543; Jerzy Oleksiński: Rzecz o pokoleniu, na które czekała wojna. *Kierunki* 1968 nr 23 s. 8; Jerzy Witan. *Tyg. demokrat.* 1969 nr 7 s. 8; Bohdan Zadura: Konspiracja i życie. *Twórczość* 1969 nr 12 s. 121—123.

STADION DLA BIEDRONKI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 25.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 161—170.

TUTAJ MIESZKAM. [Wiersze] Warszawa: „Czytelnik” 1973, 54+6 s.

Rec.: Iwona Smolka: Wiersze w domu rodzinnym. *Nadodrze* 1975 nr 1 s. 9; Andrzej Zawada: Nowe wiersze lubuszan. *Gaz. lub.* 1975 nr 101 s. 4.

WIERSZE WYBRANE. Zielona Góra: LTK 1977, 27 s.

Rec.: Tadeusz Polanowski: O wyborze wierszy. *Nadodrze* 1977 nr 14 s. 9, ilustr.

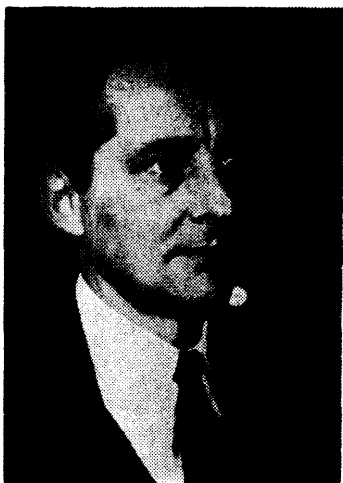
Udział w pracach zbiorowych

Profile. Almanach poezji lubuskiej. Poznań 1962; *Podróż do zielonych wzgórz*. Almanach opowiadań pisarzy lubuskich. Poznań 1964; *Polskie opowiadania 1960—1964*. Warszawa 1965; *Poszukując słowa*. Antologia poetów lubuskich. Poznań 1968; *Relacje*. Almanach opowiadań autorów lubuskich. Poznań 1970; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1975.

Opracowania ogólne

[Henryk Ankiewicz] (han): Autorka książek dojrzałych i mądrych. Szukamy „Lubuszanina 67”. *Gaz zielonog.* 1967 nr 302 s. 6, portr.; Henryk Bereza: Proza autorów zielonogórskich. *Nadodrze* 1967 nr 2 s. 1, 3. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 19—36; Henryk Bereza: Prozaiczne początki. *Warszawa* 1971; Zbigniew Bieńkowski: Poeci zielonogórcy. *Nadodrze* 1967 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 7—17; [Z. Ehrenfeuchtowa] Czytelniczka z Warszawy: List do redakcji. *Więź* 1964 nr 1 s. 118—120; [Irena Kubicka] ika: Irena Dowgielewicz — pisarka. *Nadodrze* 1974 nr 14 s. 3, portr.; [Janusz Koniusz] J: W krajobrazie z topolą. *Nadodrze* 1966 nr 1 s. 9, portr.; Feliks Fornalczyk: Dar innego widzenia ludzi i zdarzeń. *Gaz. zielonog.* 1966 nr 72 s. 3, portr.; Feliks Fornalczyk: Proza Ireny Dowgielewicz. *Twórczość* 1966 nr 12 s. 130—133; [brak autora]: Irena Dowgielewicz. Lubuszanin 77. *Gaz. zielonog.* 1967 nr 305 s. 9, portr.; Irena Mazur: O sztuce patrzenia. *Ziemia gorz.* 1969 maj s. 39, portr.; Witold Nawrocki: Zwyczajność podniesiona do rangi historii. W: Witold Nawrocki: *Trwanie i powrót*. Poznań 1969 s. 335—341; Krzysztof Nowicki: Pejzaż Ireny Dowgielewicz. Szkice do portretów. *Nadodrze* 1967 nr 20 s. 8—9; Magdalena Tomczak: Pisze się albo lepiej albo gorzej — tu nie ma stabilizacji. *Nadodrze* 1980 nr 26 s. 8, portr.

**TADEUSZ
KAJAN**

(pseudonim, właściwe nazwisko — Kazimierz Jankowski)

Urodzony 22 lutego 1937 r. w Gnieźnie. Ukończył studia historyczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od roku 1956 pracuje w dziennikarstwie, był zastępcą redaktora naczelnego zielonogórskiej Rozgłośni Polskiego Radia, kierownikiem Przedstawicielstwa Terenowego PA „Interpress”, redaktorem naczelnym „Nadodrza”, od 1980 r. jest komentatorem w „Gazecie Lubuskiej”.

Należy do grona założycieli Lubuskiego Towarzystwa Kultury. Był członkiem władz wojewódzkich i naczelnych Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. Obecnie uczestniczy w pracach Komitetu do Spraw Współpracy z Polonią. Jest członkiem Instytutu Zachodniego i Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. Należy do Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i Klubu Publicystów Międzynarodowych. Członek ZAiKS-u. Był działaczem Związku Młodzieży Polskiej. Należy do PZPR. Na łamach prasy opublikował szereg korespondencji z zagranicy i artykułów dotyczących ludności Pogranicza.

Do Związku Literatów Polskich przyjęty w roku 1961. Przez kilka kadencji był sekretarzem Zarządu Oddziału ZLP w Zielonej Górze.

Za działalność publicystyczną i społeczną odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1971), Złotym Krzyżem Zasługi (1961), Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskie-

go (1967), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1967), odznaką „Zasłużony Działacz Kultury” (1966), odznaką „Zasłużony Działacz TRZZ” (1966). W roku 1958 otrzymał Lubuską Nagrodę Kulturalną, w 1960 r. Nagrodę Publicystyczną „Życia Literackiego”, jest także laureatem Nagrody Publicystycznej im. Bruna (1959 wyróżnienie, 1966 I nagroda), dwukrotnie otrzymał Nagrodę Publicystyczną Komitetu do Spraw Radia i Telewizji (1965 i 1968), ponadto Nagrodę Publicystyczną Rady Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa (1968).

Mieszka w Zielonej Górze.

Autor o sobie

Rozmawiamy z laureatem. *Nadodrże* 1960 nr 7 s. 13, portr.; Rozmawiamy z laureatem „Życia Literackiego”. Rozmawiała [Irena Solińska] *I. S. Gaz. zielonog.* 1960 nr 299 s. 2. U autorów lubuskich. *Nadodrże* 1960 nr 5 s. 10 [Ankieta].

Publikacje książkowe

ZIEMIA LUBUSKA WOLNA. [Szkice historyczne] Zielona Góra: Zarząd Wojewódzki TPPR, 65+1 s. ilustr.

Rec.: (r): Ziemia Lubuska wolna. *Przyjaźń* 1959 nr 21, s. 21, ilustr.

FAKTY I LUDZIE. Szkice publicystyczne i reporterskie. Przedmowa Eugeniusz Paukszta. Zielona Góra: LTK 1960, 225+2 s.

Rec.: Kazimierz Dorczyk. *Tygodnik Zachodni* 1970 nr 38 s. 5; [Bohdan Drozdowski] B. D.: „Szkice” Kajana. *Współczesność* 1961 nr 2 s. 11; Feliks Fornalczyk: Zgodnie z prawem. *Nadodrże* 1960 nr 10 s. 13—14, ilustr.; Klemens Krzyżagórski: Kajana szkice pospieszne. *Odra* 1961 nr 2 s. 94—96; Włodzimierz Maciąg: Ziemia Lubuska w oczach publicysty. *Życie liter.* 1961 nr 2 s. 4; Wilhelm Szewczyk: Publicystyczne sensacje. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 378—380; Teresa Świeżawska: Proporcje się wyrównują. *Prasa Polska* 1960 nr 10 s. 32—34; Tadeusz Świrko: Dwie książki o Ziemi Lubuskiej. *Literatura Ludowa* 1960 nr 6 s. 49—51.

Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna

OJCOWSKIE IMIĘ. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 1966 r.

Udział w pracach zbiorowych

Miniatury. Zielona Góra 1959; Eugeniusz Paukšta: *Odzyskane gniazda*. Poznań 1963; *Wieczór jednego wiersza*. Szczecin — Zamek 26—28 maj 1961. IV Zjazd Pisarzy Ziemi Zachodnich. [Druk powielany, brak roku i miejsca wydania]; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1975.

Prace redakcyjne i edytorskie

Nie damy pogrześć mowy... Przyczynki do dziejów szkolnictwa polskiego na Ziemiach Zachodnich. Kom. red. m.in. Tadeusz Kajan. Zielona Góra: LTK 1959.

Jan Baczewski: *Wspomnienia Warmiaka*. Pod redakcją K. Bidawskiego i... Wstęp B. Leśniodorski. Warszawa: 1961.

Franciszek Jujka (Lech Malbor): *Słowa żarliwe*. [Wiersze] Wybrał i opracował... Zielona Góra: LTK 1965.

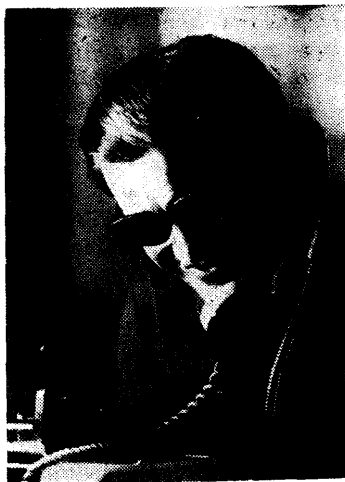
Spod znaku rodła. Ze szpalt i wspomnień. Opracowanie i redakcja... Zielona Góra: Zielonogórskie Wydawnictwo Prasowe 1975.

Bronisław Abramowicz: *Ze wspomnień rodowitego berlińczyka*. Redakcja Jan Wąsicki i... Wprowadzenie... Zielona Góra: LTN 1979.

Opracowania ogólne

Andrzej Czarkowski: Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355; Feliks Fornalczyk: O lubuskim piśmiennictwie dokumentalnym. *Nadodrze* 1967 nr 3 s. 1, 4. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 LTK s. 37—67; Włodzimierz Maciąg: Publicyści i pamiętnikarze. *Nadodrze* 1961 nr 3 s. 13; Mały poczet dziennikarzy polskich. Tadeusz Kajan. *Polityka* 1967 nr 45 s. 6, portr.

MICHAŁ KAZIÓW

Urodził się 13 września 1925 r. w Koropcu nad Dniestrem (ZSRR). W październiku 1945 r. podczas obrony portu rzeczno-ego we Wrocławiu stracił ręce i wzrok. Przez krótki czas przebywał w zakładzie dla ociemniałych w Laskach. Szukając swojego miejsca w życiu spotkał Halinę Lubicz, aktorkę, przy pomocy której po siedmioletniej nauce poznał alfabet Braille'a, czyta górną wargą. W roku 1972 doktoryzował się na podstawie rozprawy „Z zagadnień estetyki oryginalnego słuchowiska”. Jest redaktorem naczelnym kwartalnika „Niewidomy Masażysta”. Współpracuje z wieloma pismami ogłaszając recenzje radiowe, m.in. w „Gazecie Lubuskiej” opublikował ponad 600 recenzji. Od roku 1977 pełni funkcję wiceprezesa Zarządu Głównego Polskiego Związku Niewidomych. Jest członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, należy do Związku Ociemniałych Żołnierzy PRL i Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Członek PZPR.

Debiutował recenzjami ogłaszanymi w 1952 r. w „Radiu i Świecie”. Członek ZLP od 1974 r. Jest delegatem zielonogórskiego Oddziału ZLP do Sądu Koleżeńskiego ZLP w Poznaniu.

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1975), odznaką „Zasłużony Działacz Kultury” (1971), brązowym medalem „Za zasługi dla obronności kraju” (1970),

odznakami honorowymi: „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1973), „Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego” (1973), Odznaką Honorową Miasta Poznania (1971), srebrnym odznaczeniem im. Janka Karsickiego (1972). Jest laureatem Nagrody Kulturalnej „Nadodrza” (1973), Nagrody Prezesa Komitetu do spraw Radia i Telewizji (1974) i Lubuskiej Nagrody Kulturalnej (1975). Otrzymał honorowe tytuły: Lubuszanina Roku (1967), Młodzieżowego Bohatera Roku (1968) i Lubuszanina XXX-lecia (1975).

Mieszka w Zielonej Górze.

Autor o sobie

Piękny świat słuchowiska. Rozmowa z doktorem Michałem Kaziowem. Rozmawiała Irena Kubicka. *Nadodrza* 1975 nr 3 s. 7, portr.; Przed jubileuszem zielonogórskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. *Nadodrza* 1976 nr 21 s. 9, portr. [Ankieta]; Człowiek, który nie dał się złamać. Rozmawiała Danuta Kuleszyńska. *Sztandar Młodych* 1977 nr 82 s. 4.

Publikacje książkowe

POSTAĆ NIEWIDOMEGO W OCZACH POETÓW. Wstęp Jan Trzynaśkowski. Posłowie Włodzimierz Dolański. Wrocław: „Ossolineum” 1968, 109 s.

Rec.: R. W. Kołodziejczyk: M. Kaziów a dialog z widzzącymi. *Weteran Walki i Pracy* 1970 nr 15 s. 9—10; Heinz Ol-schowsky. *Deutsche Literaturzeitung* 1969 nr 9 s. 790—791; A[ndrzej] K[rzysztof] Waśkiewicz: Niewidomy w poezji. *Nad-odrza* 1969 nr 3 s. 10.

O DZIELE RADIOWYM. Z zagadnień estetyki oryginalnego słuchowiska. Wrocław: „Ossolineum” 1973, 320 s.

Rec.: [brak autora]: Nowe książki. *Radio i Telewizja* 1973 nr 46; Danuta Ogłaza-Pomrów. *Pamiętnik Literacki* 1974 nr 3 s. 396—399; Wiesława Żuchowska: Świat tworzony z dźwięków. *Gaz. zielonog.* 1974 nr 4 s. 4; Wiesława Żuchowska: O dziele radiowym. *Przekazy i Opinie* 1975 nr 1 s. 131—142.

ZIELONOGÓRSKI TEATR WYOBRAŹNI. Zielona Góra: LTK 1980, 57+3 s.

Udział w pracach zbiorowych

Anteny Poznańskie. Poznań 1975; *Kierunki rozwojowe twórczości radiowej na tle nowoczesnego systemu przekazu stereofonii i kwadrofonii*. Wrocław 1976; *Polityka społeczna a problemy niewidomych*. Katowice 1977; *Szkice o sztukach masowych w Polsce*. Wrocław 1974.

Opracowania ogólne

Henryk Ankiewicz: „Rozum widzi i słyszy, wszystko inne jest głuche i ślepe”. *Gaz. zielonog.* 1972 nr 131 s. 1, 6; [brak autora]: Dr Michał Kaziów laureat „Nadodrza”. *Nadodrze* 1973 nr 19 s. 1, portr.; Piotr Gradow: Człowiek z legendy. *Nadodrze* 1980 nr 19, s. 2, portr.; Feliks Fornalczyk: Dzielności przykład osobisty. *Nadodrze* 1977 nr 2 s. 1, 5, 10, portr.; Tadeusz Jasiński: Światło jest w ludziach. *Kamena* 1978 nr 19 s. 5; Józef Mozio: Powrót z ciemności. *Dziennik Ludowy* 1972 nr 173 s. 4; Anna Wyka. *Przekazy i Opinie* 1979 nr 4 s. 43—46; Jerzy Zysnarski: Laureat nagrody „Nadodrza”. *Gaz. zielonog.* 1973 nr 238 s. 4, portr.

**JANUSZ
KONIUSZ**

Urodził się 1 lutego 1934 r. w Sosnowcu—Niwce. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 1954—1956 był nauczycielem w liceum ogólnokształcącym w Sulechowie, następnie pracował w Komitecie Wojewódzkim PZPR w Zielonej Górze jako instruktor. W roku 1960 przeszedł do pracy w Lubuskim Towarzystwie Kultury, będąc jednocześnie kierownikiem działu literackiego „Nadodrza”. Aktualnie jest członkiem Prezydium LTK, etatowo zaś związany z „Nadodrzem”, gdzie od roku 1980 pełni funkcję redaktora naczelnego.

Jest członkiem Rady Regionalnych Towarzystw Kultury przy Ministrze Kultury i Sztuki, należy do Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i ZAiKS-u. Członek wojewódzkich władz PZPR. W latach 1971—1980 był radnym Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Debiutował wierszem ogłoszonym w „Życiu Literackim” w roku 1951. Utwory pisarza były przekładane na języki: białoruski, czeski, łużycki, niemiecki, rosyjski i rumuński. Do Związku Literatów Polskich należy od roku 1961. W latach 1975—81 był prezesem Zarządu Oddziału ZLP, obecnie pełni funkcję wiceprezesa ZO ZLP w Zielonej Górze.

Za pracę literacką i działalność społeczną odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1975), Złotym

Krzyżem Zasługi (1962), Medalem 30-lecia Polski Ludowej (1974), odznaką „Zasłużony Działacz Kultury” (1967), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1968) i odznaką honorową „Zasłużony dla województwa gorzowskiego” (1976). Otrzymał Lubuską Nagrodę Kulturalną (1957, 1978) i Nagrodę Kulturalną Zielonej Góry (1980).

Mieszka w Zielonej Górze.

Autor o sobie

Byłem zarozumiały. *Głos Młodych* 1954 nr 10 s. 3, ilustr., O „Tempie krążenia” itp. Rozmówki kulturalne. Rozmawiała [Irena Solińska] *I. S. Gaz. zielonog.* 1958 nr 143 s. 3; Debiutowałem 1961. *Tyg. kult.* 1961 nr 52 s. 8; Każdy szuka dla siebie. Pisarz i tradycja literacka. *Tyg. kult.* 1966 nr 46 s. 5, portr.; Numizmatyk. Przepisane z notesu. *Nadodrże* 1968 nr 24 s. 9; Poeta nagrodzony za publicystykę. Rozmawiała E[ugenia] Pawłowska. *Gaz. zielonog.* 1960 nr 303 s. 3; Przepisane z notesu. *Nadodrże* 1969 nr 19 s. 7; U autorów lubuskich. *Nadodrże* 1961 nr 6 s. 10 [Ankieta]; W pracowniach lubuskich twórców. *Nadodrże* 1967 nr 24 s. 9, portr. [Ankieta]; Znaki życia. Przepisane z notesu. *Nadodrże* 1969 nr 3 s. 8; Proza poety. Notował Henryk Ankiewicz. *Gaz. zielonog.* 1971 nr 258 s. 4, portr.; Delegacja w Polskę. *Nadodrże* 1972 nr 10 s. 9; Przed jubileuszem ZLP. *Nadodrże* 1976 nr 22 s. 9, portr., [Ankieta].

Publikacje książkowe

TEMPO KRAŻENIA. [Wiersze] Wrocław: Związek Literatów Polskich 1958, 13 s. Arkusze poetyckie „Sygnały”.

Rec.: Ernest Bryll: Trzy zielonogórskie debiuty. *Orka* 1958 nr 44 s. 6; Bogdan Bąk: Kondygnacje wyobrażeń. *Nadodrże* 1958 maj wyd. specj. s. 13; Bogdan Bąk: Zielonogórskie debiuty. *Roczn. lub.* 1959 R. 1 s. 242—246; Feliks Fornalczyk: Tomiki zielonogórskie. *Wiatraki* 1961 nr 10 s. 3; Marian Kowalski: Czas odmierzany poezją. *Odra* 1958 nr 23 s. 4; Włodzimierz Odojewski: 3 debiuty poetyckie. *Gaz. zielonog.* 1958 nr 212 s. 4—5.

TADDEO POLACCO Z ZIELONEJ GÓRY. [Szkic historyczny] Zielona Góra: LTK 1960, 43 s. 16 tabl.

Rec.: Mariusz Karpowicz: Książka o Koniczu. *Nadodrze* 1961 nr 4 s. 10; Jerzy Madeyski: Rzecz o Koniczu. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 381—382; [Leszek Prorok] (lp.) *Zwierciadło* 1961 nr 9 s. 12; Zygmunt Rutkowski. *Kierunki* 1961 nr 11 s. 9; Irena Solińska: Legenda i prawda o Tadeuszu Koniczu. *Gaz. zielonog.* 1960 nr 287 s. 3.

ŚLAD PRZELOTU. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1961, 38+3 s.

Rec.: Bohdan Drozdowski: Pisane na wodzie. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 370—372; Marian Grześczak. *Tyg. kult.* 1961 nr 49 s. 7; Jerzy Kmita. *Nowa Kultura* 1962 nr 6 s. 2; Jacek Łukasiewicz: Dyscyplina i sentyment. *Odra* 1961 nr 9 s. 101—102; Halina Maleszewska. *Wiatraki* 1962 nr 7 s. 4; Eugeniusz Paukšta: Półka Wydawnictwa Poznańskiego. *Głos Wielkopolski* 1961 nr 184 s. 5; Julian Przyboś: Do Janusza Koniusza. Zamiast recenzji ze „Śladu przelotu”. *Nadodrze* 1961 nr 10 s. 11; Zygmunt Trziszka: Poeta naszej codzienności. *Stilon gorz.* 1961 nr 9 s. 5.

3 : 0 DLA POLSKOŚCI. Z dziejów sportu na Ziemi Lubuskiej. Wspólnie z Joachimem Benyskiewiczem. Zielona Góra: LTK 1963, 41+2 s. ilustr.

Rec.: Wł[adysław] Ciesielski. *Gromada-Rolnik Polski* 1963 nr 142 s. 4.

WOKÓŁ SŁOWA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 3.

Rec.: [Zbigniew Bieńkowski] b: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrze* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobraźnia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 8 s. 10; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Powrót konieczny. *Współczesność* 1963 nr 17 s. 6.

WAKACJE Z JULIĄ. Opowiadania. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1964, 101+2 s.

Rec.: Henryk Bereza: Proza poety. *Nadodrze* 1964 nr 9 s. 10, ilustr.; Jerzy Biernacki: Inwazja liryki. *Kultura* 1965 nr 10 s. 8; Henryka Doboszowa: Pięć minut z literaturą. *Gaz. zielonog.* 1965 nr 268 s. 3; Hanna Kirchner: Ubodzy w słowie. Dwa debiuty. *Współczesność* 1965 nr 14 s. 8; [Jan Koprowski]

J. K. *Odgłosy* 1965 nr 24 s. 7; Zenon Łukaszewicz: Julia współczesna. *Twórczość* 1965 nr 2 s. 129—131; Jerzy Makowski: Kłopoty z oryginalnością. *Pomorze* 1964 nr 17 s. 1; Witold Nawrocki: Literacka Zielona Góra. *Poglądy* 1965 nr 7 s. 18; Zbigniew Pędziński: Szekspir na dni powszednie. *Odra* 1965 nr 1 s. 90—91; Józef Ratajczak. *Gazeta Poznańska* 1964 nr 211 s. 5; Michał Sprusiński: Rozmowy liryczne. Nowe debiuty. *Życie liter.* 1965 nr 51 s. 8; Władysław Szwedowicz: Poeci piszą prozą. *Nowe Książki* 1964 nr 13 s. 552—553.

DIALOG W DOMU. Opowiadania. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1969, 128+2 s.

Rec.: Henryk Bereza: W stronę dojrzałości. *Nadodrze* 1970 nr 3 s. 9, ilustr.; Tadeusz Błazejewski: Niepokój o człowieka. *Odgłosy* 1969 nr 49 s. 7; Zenon Łukaszewicz: „Pamięć jak skała...”. *Tyg. kult.* 1970 nr 11 s. 4; Zenon Łukaszewicz: Skazani na pamięć. *Gaz. zielonog.* 1969 nr 200 s. 4; Stefan Melkowski: Dystans i uczestnictwo. *Pomorze* 1970 nr 11 s. 11; Wojciech Natanson: Kontrolowana wyobraźnia. *Życie liter.* 1970 nr 39 s. 7, ilustr.; Krzysztof Nowicki: Morały i poszukiwania. Szkice do portretu. *Życie liter.* 1969 nr 49 s. 10; Eugeniusz Paukšta: Narodowe i ludzkie. *Głos Wielkopolski* 1969 nr 200 s. 4; Janusz Termer: W poszukiwaniu twarzy. *Nowe Książki* 1970 nr 1 s. 18—19, portr.; Stanisław Wilczek: ...Czas mija bezpowrotnie... *Poglądy* 1970 nr 9 s. 11.

ZIEMIA W STOPACH. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1969, 52+1 s.

Rec.: Stanisław Balbus: Nowości poezji. *Życie liter.* 1970 nr 35 s. 10; Andrzej Biskupski: „Natura” świata. *Nadodrze* 1970 nr 11 s. 10, ilustr. Przedruk w: Andrzej Biskupski: Tym jest poezja. Łódź 1980 s. 252—257; Wiesław Krzysztosek: Słońce czy guzik? *Fakty i Myśli* 1970 nr 23 s. 7; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Przyczynek do intelektualnej biografii pokolenia. *Kamena* 1970 nr 9 s. 8; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Przyczynek do intelektualnej biografii pokolenia. Przed Zjazdem Pisarzy Ziemi Zachodnich i Północnych. *Gaz. zielonog.* 1970 nr 79 s. 3; Jadwiga Zacharska: Nagonka na zachłanny świat. *Poezja* 1970 nr 5 s. 95.

BIEG SPOD MARATONU DO ATEN. Opowiadania. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1976, 157+3 s.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Niespieszne samouświadamienia narratora. *Nadodrze* 1977 nr 9 s. 6, 10; Zenon Łukaszewicz:

Wobec czasu i pamięci. *Gaz. lub.* 1977 nr 144 s. 4; Jerzy K. Weber: Kto to był Hamlet. *Literatura* 1977 nr 14 s. 12.

PRÓBA SAMOOBRONY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1977, 27+1 s.

R e c.: Andrzej Biskupski: Zwyczajne stwarzanie świata. *Nadodrże* 1977 nr 15 s. 8. Przedruk w: Andrzej Biskupski: Tym jest poezja. Łódź 1980 s. 265—272; Ewa Najwer: Pejzaż nieufnych. *Nurt* 1979 nr 1 s. 38.

ZAMYŚL OPISU. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1981, 76 s.

Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna

NIKT NIE WYRYWA TRAWY. [Słuchowisko] Polskie Radio Warszawa, program III, marzec 1965 r. [Druk w:] *Teatr Polskiego Radia* 1965 nr 10 s. 28—36.

ZABAWA W PORCIE. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 29 listopada 1970 r.

JEDEN ZWYKŁY DZIEŃ. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 21 kwietnia 1974 r.

WIZYTA PANA W ŚREDNIM WIEKU. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 30 listopada 1975 r.

CHOŁODZIEC. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 15 sierpnia 1976 r.

CZWARTEK. [Widowisko] Telewizja Polska Warszawa, program I, marzec 1977 r.

I ŻEBY NIEBO BYŁO GWIAZDZISTE. [Słuchowisko] Polskie Radio Warszawa, program I, 2 listopada 1980 r.

Udział w pracach zbiorowych

Almanach literacki. Warszawa 1954; *Nowy Śląsk*. *Almanach literacki*. Kraków 1954; *Almanach młodych* 1955/56. Warszawa 1956; Aleksander Widera: *Wierszem o Śląsku*. Stalino-gród [Katowice] 1956; *Miniatury*. Zielona Góra 1958; *Kartki wyobraźni*. Zielona Góra 1958; *Tygiel*. Rzecz poetycka. Łódź 1961; *Profile*. Almanach poezji lubuskiej. Poznań 1962; Eugeniusz Paukszta: *Odzyskane gniazda*. Proza i poezja o Ziemi Lubuskiej. Poznań 1963; *Młodzi*. Wybór opowiadań o ziemiach

zachodnich. Poznań 1964; *III Wiosna Opolska*. Festiwal Artystyczny Ziemi Zachodnich i Północnych. Opole 1964; *Podróż do zielonych wzgórz*. Almanach opowiadań pisarzy lubuskich. Poznań 1965; *IV Wiosna Opolska*. Festiwal Artystyczny Ziemi Zachodnich i Północnych. Katowice 1966; *Lubuszanie dla statku „Zielona Góra”*. [Katalog]. Zielona Góra 1967; *Poszukując słowa*. Antologia poetów lubuskich. Poznań 1968; *Relacje*. Almanach opowiadań autorów lubuskich. Poznań 1970; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1975; *Wiejskie pejzaże*. Reportaże i opowiadania. Poznań 1975; *W stronę młodości*. Antologia polskich opowiadań współczesnych. Warszawa 1975; *Morze u poetów*. Gdańsk 1978; *Muzo pieśni opowiadaj*. Kraj Rad w poezji polskiej. Łódź 1978; *Kruczkowina*. [Katalog]. Zielona Góra 1979; *Zielonogórskie i zielonogórzanie*. [Katalog]. Zielona Góra 1980; *Początek epepej*. Antologia opowiadań o Ziemiach Zachodnich i Północnych. Poznań 1981.

Prace redakcyjne i edytorskie

Mój dom nad Odrą. Pamiętniki. Wybór i opracowanie Irena Solińska i... Wstęp Andrzej Kwilecki. Zielona Góra: LTK 1965.

Mój dom nad Odrą. Drugi tom wspomnień i pamiętników. Zebrał i do druku opracował... Zielona Góra: LTK 1965.

Przemiany. Perspektywy. Kolegium redakcyjne m.in. Janusz Koniusz. Zielona Góra: KW PZPR, LTK 1968.

Złota dzida Bolesława. Podania, legendy i baśnie Ziemi Lubuskiej. Przedmowa Eugeniusz Paukšta. Wyboru dokonał... Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1970.

Mój dom nad Odrą. Pamiętniki i wspomnienia mieszkańców Ziemi Lubuskiej. Wybór i opracowanie, wstęp... Zielona Góra: LTK 1971.

Od września do maja. Wspomnienia żołnierzy. Wybór i opracowanie... Zielona Góra: LTK 1976.

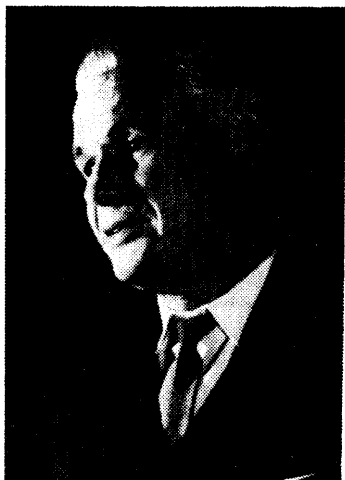
Opracowania ogólne

Henryk Ankiewicz: Dwie formy obecności. *Gaz. lub.* 1975 nr 67 s. 4; Henryk Bereza: Proza autorów zielonogórskich.

Nadodrze 1967 nr 2 s. 1, 3. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 LTK s. 19—36; Henryk Berezowski: *Prozaiczne początki*. Warszawa 1971; Zbigniew Bieńkowski: *Poeci zielonogórscy*. *Nadodrze* 1967 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 LTK s. 7—17; Zbigniew Bieńkowski: *Sztuka czytania*. *Kultura* 1970 nr 3 s. 11; Andrzej Czarkowski: *Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962*. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355; [Henryk Doboszowa] hd: Janusz Koniusz — pisarz, dziennikarz, działacz kulturalny. *Ludzie trzydziestolecia*. *Nadodrze* 1974 nr 1 s. 3, portr.; Irena Solińska: *Trzy spotkania z Koniuszem*. *Gazeta zielonog.* 1961 nr 232 s. 5.

Nadodrze 1967 nr 2 s. 1, 3. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 LTK s. 19—36; Henryk Bereza: *Prozaiczne początki*. Warszawa 1971; Zbigniew Bieńkowski: *Poeci zielonogórscy*. *Nadodrze* 1967 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 LTK s. 7—17; Zbigniew Bieńkowski: *Sztuka czytania*. *Kultura* 1970 nr 36 s. 11; Andrzej Czarkowski: *Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962*. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355; [Henryka Doboszowa] hd: Janusz Koniusz — pisarz, dziennikarz, działacz kulturalny. *Ludzie trzydziestolecia*. *Nadodrze* 1974 nr 11 s. 3, portr.; Irena Solińska: *Trzy spotkania z Koniuszem*. *Gaz. zielonog.* 1961 nr 232 s. 5.

ZDZISŁAW MORAWSKI

Urodził się 6 września 1926 r. w Aleksandrowie Kujawskim, woj. włocławskie. Studiował filozofię w Wyższej Szkole Partyjnej przy Komitecie Centralnym PZPR.

Do Polskiej Partii Robotniczej wstąpił w maju 1945 r. W latach 1945—1947 brał udział w walkach grup operacyjnych z reakcyjnym podziemiem. Do roku 1951 pracował w instancjach partyjnych, był instruktorem i sekretarzem KM PPR w Gorzowie, II sekretarzem KP PZPR w Świebodzinie i instruktorem w wydziale szkolenia KC PZPR. W latach 1951—1953 pracował w związkach zawodowych jako dyrektor szkół kulturalno-oświatowych w Szczecinie i Czerwieńsku, następnie był instruktorem szkolenia w MHD w Warszawie. W 1954 rozpoczął pracę w kamieniołomach w Gębczycach, gdzie uległ ciężkiemu wypadkowi. Był współorganizatorem w roku 1957 i sekretarzem Lubuskiego Towarzystwa Kultury oraz sekretarzem „Nadodrza”. Od roku 1958 utrzymuje się z pracy literackiej. Utwory Z. Morawskiego tłumaczone były na języki: gruziński, niemiecki, rosyjski i serbski. Debiutował wierszem ogłoszonym w „Nowych Sygnałach” w roku 1957. Przez szereg lat publikował stałe felietony w „Gazecie Zielonogórskiej” i „Nadodrzu”. Mieszkając w Gorzowie był współzałożycielem Gorzowskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, wieloletnim redaktorem jednodniówki „Ziemia Gorzow-

ską". W roku 1980 kierował działem literackim tygodnika „Ziemia Gorzowska”.

Członek Związku Literatów Polskich od roku 1961. W latach 1977—1979 był przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego ZLP, obecnie jest członkiem Komisji Rewizyjnej ZG ZLP i prezesem Zarządu Oddziału ZLP w Zielonej Górze.

Za pracę społeczną i literacką odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1979), Złotym Krzyżem Zasługi (1969), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1946), odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury” (1967), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1968), odznaką honorową „Zasłużony dla województwa gorzowskiego” (1976). W roku 1968 otrzymał Nagrodę Kulturalną Miasta Gorzowa, w 1970 r. Lubuską Nagrodę Kulturalną, w 1975 r. Nagrodę Gorzowskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego.

Mieszka w Gorzowie.

Autor o sobie

Wyznania grzesznika. *Pomorze* 1960 nr 19 s. 7 [polem. z rec. M. Kaloty-Szymańskiej]; Oko w oko ze słuchaczem. *Nadodrże* 1967 nr 10 s. 6, portr.; Spotkanie literackie. Rozmawiał Zenon Łukaszewicz. *Stilon gorz.* 1959 nr 11 s. 5; W pracowniach lubuskich twórców. *Nadodrże* 1967 nr 11 s. 10, portr. [Ankieta]; w Teatrze im. Osterwy — baśń Zdzisława Morawskiego. Rozmawiała [Irena Adamczuk] (ada). *Gaz. zielonog.* 1970 nr 2 s. 4; Forma aktywnej obecności. Rozmawiał [Henryk Ankiewicz] (han). *Gaz. zielonog.* 1971 nr 61 s. 4, portr.; Sprawy kultury regionu. Rozmowy z delegatami na VI Zjazd Partii. *Gaz. zielonog.* 1971 nr 282 s. 3, portr.; Wywiady... Jak minął rok... *Nadodrże* 1976 nr 23 s. 8, portr.; Zdzisław Morawski: Pisarz to powołanie. *Gaz. lub.* 1978 nr 274 s. 4; Inspiracje. *Kujawy* 1980 nr 3 s. 6; Rzecz dotyczy obecności. *Fakty* 1980 nr 44 s. 6; Książka diariusz powstawania i funkcjonowania. *Nadodrże* 1980 nr 17 s. 6.

Publikacje książkowe

PEJZAŻ MYŚLI. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1959, 58 s. [Podpisano Zdzisław B. Morawski].

Rec.: [Marian Grześcak] M. G.: Pejzaż myśli. *Tyg. zach.* 1959 nr 35 s. 10; Feliks Fornalczyk: Tomiki zielonogórskie. *Wiatraki* 1961 nr 10 s. 3; Maria Kalota-Szymańska: Poezja i wszy. *Pomorze* 1960 nr 16 s. 1, 7; Bogusław Kogut: Poeci Ziemi Lubuskiej. *Nadodrze* 1960 nr 3 s. 10; Marian Kowalski: Gdy raz błysnęła, potem zgasła. *Odra* 1960 nr 3 s. 8; Marian Kowalski: Poeta prowincji. *Nadodrze* 1959 nr 9 s. 11.

GRANITOWE POWIETRZE. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 4.

Rec.: Zbigniew Bieńkowski: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrze* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobrażenia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 8 s. 10; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4.

KONOPNE SPLYTY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 15.

Rec.: Tadeusz Kajan: O wizytówkach poetyckich. List z Zielonej Góry. *Życie liter.* 1965 nr 29 s. 2; Stefan Melkowski: Nowe głosy. *Nadodrze* 1965 nr 10 s. 9, ilustr.

KWARTAŁ BOHATERÓW. [Powieść] Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1965, 177+3 s.

Rec.: K. F.: Ziemia Lubuska w powieści. *Odgłosy* 1965 nr 39 s. 7; Jan Koprowski: Poeta prozaikiem. *Nadodrze* 1965 nr 9 s. 8; ilustr.; [Maciej Maria Kozłowski] M. M. K.: Bohaterzy zmieniają skórę. *Nurt* 1965 nr 5 s. 40; Ryszard Liskowacki: Nawracanie bohaterów. *Kultura* 1965 nr 20 s. 8; Witold Nawrocki: Literacka Zielona Góra. *Poglądy* 1965 nr 7 s. 18; Krzysztof Nowicki. *Pomorze* 1965 nr 16 s. 4; Mieczysław Orski: Dwa pióra. *Odra* 1965 nr 9 s. 86—88; Jan Pieszczachowicz: Bohaterowie po wojnie. *Życie liter.* 1965 nr 28 s. 10, portr.; Józef Ratajczak: Powieść dokumentalna. *Współczesność* 1965 nr 22 s. 10; Władysław Szwedowicz: Bohaterowie kosy klepią. *Nowe Książki* 1965 nr 20 s. 926; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Kronika pierwszych dni. *Gaz. chłop.* 1965 nr 28 s. 4.

PLASKORZEŻBY. [Wiersze] Katowice: „Śląsk” 1965, 44 +4 s.

Rec.: [Nikos Chadzinikolau] N. Ch.: Stoicyzm w poezji. *Nurt* 1966 nr 4 s. 48; Feliks Fornalczyk: Roznosiciel codziennej urody. *Gaz. zielonog.* 1965 nr 264 s. 4; Feliks Fornalczyk: Plaskorzeżby. *Nadodrze* 1966 nr 6 s. 8, ilustr.; Zbigniew Janowski: Poezja połączona z ziemią. *Poglądy* 1966 nr 1 s. 15; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Nazywanie świata. *Współczesność* 1967 nr 14 s. 10.

REJS PRZEZ CICHE ŹRÓDŁA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 28.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 161—170.

OBECNOŚĆ. [Wiersze] Katowice: „Śląsk” 1974, 54+2 s.

Rec.: Irena Smolka: Rzeczywistość sądów etycznych. *Nadodrze* 1974 nr 17 s. 8; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Po co proteza dolepią prawdzie. *Pobrzeże* 1974 nr 66 s. 24—25; Andrzej Zawada: Nowe wiersze lubuszan. *Gaz. lub.* 1975 nr 101 s. 4.

RELIEF Z BETONU. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1977, 27+1 s.

Rec.: Leszek Szaruga: Wartości najprostsze. *Nadodrze* 1977 nr 13 s. 7.

WEKTORY. [Wiersze] Katowice: „Śląsk” 1979, 61+3 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Kierunki wyobraźni. *Gaz. lub.* 1980 nr 25 s. 4; Czesław Sobkowiak: Próba opisu. *Nadodrze* 1980 nr 2 s. 9, ilustr.

NIE SŁUCHAJCIE ALOJZEGO KOTWY. [Powieść] Warszawa: PIW 1979, 139+1 s.

Rec.: AWAR. *Wiadomości* 1980 nr 13 s. 15, ilustr.; Feliks Fornalczyk: O sobie i czasach. *Nadodrze* 1980 nr 4 s. 10, ilustr.; Andrzej Hamerliński: Tak toczy się świat. *Tyg. kult.* 1980 nr 16 s. 11; Zenon Łukaszewicz: Spór nieco groteskowy. *Gaz. lub.* 1980 nr 60 s. 4; Witold Nawrocki. *Trybuna Robotnicza* 1980 nr 164 s. 4; Mieczysław Olbromski: Wypowiedź moralisty. *Ziemia gorz.* 1980 nr 24 s. 7; Jan Maria Gisges: List w sprawie prawdy. *Dziennik Ludowy* 1980 nr 200 s. 2; Włodzimierz Pawłowski: Życiorys okłamany w walce. *Literatura* 1980 nr 3 s. 12; Janusz Termer: Trudne życiorysy. *Trybuna Ludu* 1980

nr 2 s. 8, ilustr.; Andrzej Urbański: Grzech Alojzego Kotwy. *Nowe Książki* 1980 nr 8 s. 63—64; Tadeusz J[erzy] Żółciński: Kto jest bohaterem. *Fakty* 1980 nr 4 s. 7.

Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna

PEJZAŻ OTWARTY. [Montaż utworów poetów lubuskich] Teatr im. Osterwy w Gorzowie, prapremiera 1964 r.

WILCZE DOŁY. [Komedia] Teatr im. Osterwy w Gorzowie, prapremiera 18 maja 1968 r.

BAŚŃ O ZACZAROWANYM CHLEBIE. [Sztuka dla dzieci] Teatr im. Osterwy w Gorzowie, prapremiera 2 stycznia 1970 r.

MARIA PRETA. [Dramat] Teatr Wybrzeże w Gdańsku, prapremiera 3 kwietnia 1971 r.

ŻARTY MOICH DNI. [Komedia] Teatr im. Osterwy w Gorzowie, prapremiera 16 maja 1971 r.

PRZEWOŹNIK. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 1972 r.

KAMIENIARZ. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 19 sierpnia 1973 r.

TECHNIK KSIĘSTWA DONDERÓW. [Komedia] Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze, prapremiera 11 maja 1974 r.

OPOWIEŚĆ WIECZORU. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 28 lipca 1974 r.

DZIEŃ TEŚCIA. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 29 września 1974 r.

ZEGARY. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 28 listopada 1976 r.

RZYMSKA ŁAŹNIA. [Dramat] Teatr Eksperymentalny Klubu Związków Twórczych w Łodzi, prapremiera 4 kwietnia 1977 r.

ĆWICZENIE W KWARTECIE. [Słuchowisko] Szczecińska Rozgłośnia Polskiego Radia, 25 grudnia 1980 r.

Udział w pracach zbiorowych

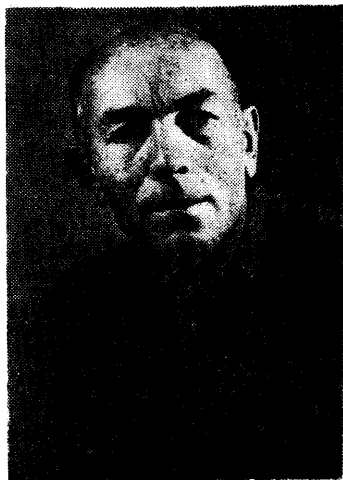
Kartki wyobraźni. Zielona Góra 1959; *Almanach młodych* 1958/59. Warszawa 1960; *Profile*. Almanach poezji lubuskiej. Poznań 1962; *III Wiosna Opolska*. Festiwal Artystyczny Ziem

Zachodnich i Północnych. Opole 1964; Eugeniusz Paukšta: *Odzyskane gniazda*. Proza i poezja o Ziemi Lubuskiej. Poznań 1963; *Podróż do zielonych wzgórz*. Almanach opowiadań pisarzy lubuskich. Poznań 1965; *IV Wiosna Opolska*. Festiwal Artystyczny Ziemi Zachodnich i Północnych. Katowice 1966; *Poszukując słowa*. Antologia poetów lubuskich. Poznań 1968; *Relacje*. Almanach opowiadań autorów lubuskich. Poznań 1970; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1974; *Muzo pieśni opowiadaj*. Kraj Rad w poezji polskiej. Łódź 1978.

Opracowania ogólne

Henryk Bereza: Proza autorów zielonogórskich. *Nadodrze* 1967 nr 2 s. 1, 3. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 19—36; Henryk Bereza: Prozaiczne początki. Warszawa 1972; Zbigniew Bieńkowski: Poeci zielonogórscy. *Nadodrze* 1967 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 7—17; Andrzej Czar-kowski: Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355; Feliks Fornalczyk: Roznosi-ciel codziennej urody. *Gaz. zielonog.* 1965 nr 254 s. 4; Zdzisław Morawski. *Ziemia gorz.* 1969 maj s. 39, portr.; Witold Na-wrocki: Trwanie i powrót. Poznań 1969 s. 89—141; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Zdzisław Morawski: Szkice do por-tretów. *Nadodrze* 1968 nr 10 s. 6—7; Janusz Termer: Współ-czesna proza polska. *Polonistyka* 1980 nr 3 s. 210—214.

WITOLD NIEDŹWIECKI

Urodzony 15 czerwca 1929 r. w Sienkańcach (ZSRR). W 1946 r. wraz z rodziną przybył na Dolny Śląsk i rozpoczął pracę w Powiatowym Oddziale Informacji i Propagandy w Kamiennej Górze, uczęszczając równocześnie do szkoły podstawowej i średniej. W latach 1947—1948 był kierownikiem szkoły podstawowej w Czernej koło Bolesławca, następnie pracował jako magazynier w Fabryce Lniarskiej w Kowarach i ponownie jako nauczyciel w szkole podstawowej nr 2 w Żarach. W 1950 r. rozpoczął studia polonistyczne na Uniwersytecie im. Bolesława Bieruta we Wrocławiu. Po ukończeniu studiów pracował w Wojewódzkim Urzędzie Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk we Wrocławiu jako zastępca naczelnika. Od roku 1967 związany jest z dziennikarstwem, był sekretarzem redakcji miesięcznika „Odra” (1967—1969), redaktorem naczelnym „Nowin Jeleniogórskich” (1969—1976), „Nadodrza” (1976—1978) i „Rolniczej Warty” (od 1978 r.).

W latach 1944—1945 należał do Związku Patriotów Polskich, w okresie studenckim do Związku Młodzieży Polskiej, od roku 1955 jest członkiem PZPR. Należy do Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Debiutował opowiadaniem „Szczeniak” opublikowanym w „Nowinach Jeleniogórskich” w roku 1959. Tłumaczy z rosyjskiego i litewskiego. Opowiadania pisarza tłumaczone były na

języki: czeski, górnoałtajski, litewski, łotewski i rosyjski. Od roku 1971 jest członkiem ZLP. Wchodzi w skład Komisji Rewizyjnej ZO ZLP w Zielonej Górze.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1967), złotą odznaką honorową „Zasłużony dla Dolnego Śląska” (1972) i srebrną odznaką Spółdzielczości Budownictwa Mieszkaniowego.

Mieszka i pracuje w Gorzowie.

Autor o sobie

Przed jubileuszem ZLP. [Ankieta] *Nadodrze* 1973 nr 23 s. 9, portr.; Co u pana słychać? Rozmawiała Krystyna Kamińska. *Ziemia gorz.* 1980 nr 3 s. 7.

Publikacje książkowe

KRĘTE ŚCIEŻKI. [Powieść] Wrocław: „Ossolineum” 1969, 166 s.

Rec.: Bernard Belicki: Tak wiele jest ścieżek. *Wiadomości* 1969 nr 17 s. 8; Erazm Kuźma: Wyjść ze stanu zerowego. *Głos szczec.* 1969 nr 164 s. 5; Witold Nawrocki: Obrachunek czy remanent. *Odra* 1970 nr 6 s. 101—102; Maciej Szybist: Kręte ścieżki, bo prawdziwe. *Życie liter.* 1969 nr 36 s. 10; Stanisław Zieliński: Drewniane baby. *Kultura* 1969 nr 43 s. 3.

DROGA DO SAMOSIERY. [Opowiadania] Wrocław: „Ossolineum” 1970, 128 s.

Rec.: [brak autora]: Droga do Samosiery. *Gaz. robotn.* 1971 nr 154 s. 4; Zbigniew Jarosiński: Etiudy na tematy partyzanckie. *Odra* 1971 nr 4 s. 103—104; Bogusław Kogut. *Życie liter.* 1971 nr 24 s. 10.

W POBLIŻU RAJU. [Reportaże] Wspólnie z Alicją Niedźwiecką. Wrocław: „Ossolineum” 1976, 125 s.

Rec.: Stanisław Srokowski: Daleko od raj. *Wiadomości* 1976 nr 48 s. 15.

ODNALEŹĆ SIEBIE. [Opowiadania] Wrocław: „Ossolineum” 1978, 170+2 s.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Nawrót w lata młodości. *Nadodrze* 1979 nr 10, s. 10, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Poszukiwanie tożsamości. *Ziemia gorz.* 1979 nr 1 s. 36, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Jak trudno odnaleźć siebie... *Gaz. lub.* 1979 nr 60 s. 4.

Udział w pracach zbiorowych

*Dolny Śląsk w Polsce Ludowej. Wrocław 1970; Pokolenie
ojców. Katowice 1972; Pitawał wrocławski. Wrocław 1974.*

**ZBIGNIEW
RYNDAK**

Urodzony 17 marca 1935 r. w Otorowie, woj. poznańskie. Po ukończeniu technikum przemysłu spożywczego odbywał zasadniczą służbę wojskową. Debiutował w roku 1956 opowiadaniem „Lena” zamieszczonym w „Przedpolu”, dodatku kulturalnym do „Żołnierza Polski Ludowej”. W latach 1957—1967 był kierownikiem produkcji w Zakładach Przemysłu Ziemiaczanego w Sulęcinie, następnie podjął pracę dziennikarską w „Gazecie Zielonogórskiej”. Obecnie pracuje w dziale terenowym „Gazety Lubuskiej” w Zielonej Górze. Pracując ukończył studia na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Do ZLP należy od roku 1970. Obecnie jest członkiem Komisji Rewizyjnej zielonogórskiego Oddziału ZLP, wcześniej pełnił funkcję sekretarza. W roku 1970 otrzymał Nagrodę im. Stanisława Piętaka, w 1976 Lubuską Nagrodę Kulturalną. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1977), odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury” (1974) i medalem „Za zasługi dla miasta Zielonej Góry” (1976).

Mieszka w Zielonej Górze.

Autor o sobie

Wierność doświadczenia. Rozmawiał A[ndrzej] K[rzysztof] Waśkiewicz. *Nadodrże* 1970 nr 14 s. 9, portr.; Wywiady... Jak minął rok... *Nadodrże* 1974 nr 25/26 s. 5, portr.; Przed jubileuszem ZLP. *Nadodrże* 1976 nr 23 s. 9, portr. [Ankieta].

Publikacje książkowe

GÓRY I DOLINY. [Opowiadania] Warszawa: LSW 1966, 193+3 s.

Rec.: Henryk Bereza: Debiut. *Nowe Książki* 1966 nr 20 s. 1245—1246; Feliks Fornalczyk: Wierny życiu. *Nadodrże* 1966 nr 22 s. 8—9, ilustr.; Jacek Kajtoch: Trzy debiuty. *Głos Młodzi*. 1967 nr 2 s. 124—126; Zenon Łukaszewicz: Smak ziemi najbliższej. *Gaz. zielonog.* 1966 nr 267 s. 3; Zenon Łukaszewicz: Smak ziemi najbliższej. *Kultura* 1967 nr 27 s. 11; Jacek Łukasiewicz: Okruchy miasteczka. *Twórczość* 1967 nr 2 s. 124—126.

DRUGI BRZEG MIŁOŚCI. Powieść. Warszawa: LSW 1970, 247+1 s.

Rec.: Henryk Bereza: Śmiechopłacz naturalny. *Tyg. kult.* 1970 nr 29 s. 12; Mieczysław Dąbrowski: Kłopoty debiutantów. *Nowe Książki* 1971 nr 2 s. 130—131; Feliks Fornalczyk: Między tym a tamtym brzegiem. *Nadodrże* 1970 nr 16 s. 9; Jarosław Iwaszkiewicz: Pod znakiem Piętaka. *Życie Warszawy* 1970 nr 135 s. 5; Jacek Kajtoch: Pokonując samotność i śmierć. *Głos Młodzieży* 1970 nr 6 s. 36; Jacek Łukasiewicz: Stolik w „Piastowskiej”. *Twórczość* 1970 nr 10 s. 117—119; Zenon Łukaszewicz: Co jest na drugim brzegu. *Gaz. zielonog.* 1970 nr 103 s. 8; Zenon Łukaszewicz: Ten sam temat. *Kultura* 1970 nr 6 s. 19—20; Marian Pilot: Poszukiwanie miłości. *Książki dla Ciebie* 1970 nr 6 s. 19—20, ilustr.; Piotr Roguski: Medytacje. *Współczesność* 1971 nr 2 s. 10; Zygmunt Trziszka: Irytacje przekorne. *Tyg. kult.* 1970 nr 14 s. 8.

Udział w pracach zbiorowych

Podróż do zielonych wzgórz. Almanach opowiadań pisarzy lubuskich. Poznań 1965; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1975.

Opracowania ogólne

Henryk Bereza: Rozliczenie. W: Henryk Bereza: Związki naturalne. Warszawa 1978 s. 262—267; Henryk Bereza: Proza autorów zielonogórskich. *Nadodrze* 1967 nr 2 s. 1, 3. Przedruk w: Literatura na Ziemi Lubuskiej. Zielona Góra 1968 s. 19—36; Henryk Bereza: Prozaiczne początki. Warszawa 1971; W: Stanisław Burkot: Marchoń na Parnasie. Warszawa 1980; Zygmunt Ziątek: Tematyka wiejska w prozie współczesnej. W: Zygmunt Ziątek: Literatura a współczesne przemiany społeczne. Warszawa 1972 s. 72—135.

**WIESŁAW
SAUTER**

Urodził się 11 maja 1905 roku w Strzyżowicach, woj. katowickie. Studiował na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W roku 1965 doktoryzował się na podstawie pracy „Powstanie i rozwój szkolnictwa polskiego na Ziemi Lubuskiej w latach 1945—1964”. Po ukończeniu studiów pracował jako nauczyciel w Państwowym Gimnazjum im. Magdaleny w Poznaniu, następnie był nauczycielem i dyrektorem Miejskiego Gimnazjum Koedukacyjnego w Międzychodzie. W czasie wojny, ukrywając się przed Niemcami, pracował w charakterze drwala w Nadleśnictwie Mosina. Tuż po wojnie organizował szkolnictwo w powiecie międzychodzkiem. Od roku 1945 kierował założoną przez siebie szkołą podstawową w Nowym Kramsku. Od roku 1945 był wizytatorem szkół na Ziemi Lubuskiej. W latach 1955—1966 pracował w Liceum dla Pracujących w Nowej Soli.

W okresie nauki w gimnazjum w Sosnowcu należał do Związku Harcerstwa Polskiego, przez pewien okres pełnił obowiązki zastępcy komendanta Chorągwi Zagłębiowskiej. W latach 1923—1927 działał w Akademickim Kole Zagłębian pełniąc funkcję prezesa. Pracując w Międzychodzie kierował pracą Uniwersytetu Powszechnego. Od roku 1947 jest członkiem rad narodowych. Był przewodniczącym GRN w Babimoście. Od 1950 r. jest członkiem Wojewódzkiej Rady Narodowej w

Zielonej Górze. Jest członkiem Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Współzałożyciel Lubuskiego Towarzystwa Kultury, w latach 1957—1973 jego prezes, obecnie prezes honorowy. Należy do ZSL.

Debiutował artykułem „Zapomniany wiersz Fredry” zamieszczonym w „Kurierze Poznańskim” w roku 1927. W okresie przedwojennym kilka publikacji poświęcił twórczości A. Fredry. Był przewodniczącym zespołu redakcyjnego „Rocznika Lubuskiego” (1958—1966), a od roku 1966 przewodniczy kolegium „Zeszytów Lubuskich”.

Członek ZLP od roku 1962. Pełni funkcję przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej ZLP w Zielonej Górze.

Odznaczony Orderem Sztandaru Pracy I klasy (1975), Orderem Sztandaru Pracy II klasy (1962), Złotym Krzyżem Zasługi (1957), Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego (1966), Medalem 30-lecia Polski Ludowej (1974), odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury”, odznaką honorową „Zasłużony Działacz FJN” (1974), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1962, 1978), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego” (1975), odznaką honorową „Zasłużony dla województwa gorzowskiego” (1976). W roku 1958 otrzymał Lubuską Nagrodę Kulturalną, w 1972 Nagrodę „Nadodrza”, w 1979 Nagrodę Kowalskich, w 1980 Nagrodę im. Józefa Chałasińskiego.

Mieszka w Nowej Soli.

Autor o sobie

U autorów lubuskich. *Nadodrze* 1961 nr 5 s. 10 [Ankieta]; W pracowniach lubuskich twórców. *Nadodrze* 1968 nr 3 s. 9, portr. [Ankieta]; Wiano spod znaku rodła. W: *Mój dom nad Odrą*. Zielona Góra 1971 s. 155—173; Przed jubileuszem ZLP. *Nadodrze* 1976 nr 22 s. 9, portr. [Ankieta].

Publikacje książkowe

ALEKSANDER FREDRO. ZEMSTA. Poznań: Księgarnia St. Dippla 1938, 42 s. Biblioteka Komentarzy.

Z WALK O POLSKOŚĆ BABIMOJSZCZYZNY. [Szkice hi-

storycznej] Przedmowa Władysław Markiewicz. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1960, 217+3 s.

Rec.: Jerzy Chociłowski: Z Ziemi Babimojskiej. *Nowe Książki* 1961 nr 11 s. 651—652; Feliks Fornalczyk: Historia do czytania. *Nadodrże* 1960 nr 8 s. 13; G. L. *Przegląd Kulturalny* 1960 nr 36 s. 7; H. Z. *Sobótka* 1960 nr 4 s. 573; Tadeusz Kajan: Między historią a dziejopisarstwem. *Odra* 1960 nr 28 s. 6; Włodzimierz Maciąg: Pamiętnik Ziemi Babimojskiej. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 374—375; Zbigniew Pędziński: O polskość. *Tyg. kult.* 1960 nr 52 s. 10; Hieronim Szczegół. *Wiadomości Historyczne* 1960 nr 5/6 s. 337—339; Stanisław Świrko: Dwie książki o Ziemi Lubuskiej. *Literatura Ludowa* 1960 nr 6 s. 49—51; Z. M.: Książka o Babimojszczyźnie. *Gaz. pozn.* 1960 nr 171 s. 3.

POWRÓT NA ZIEMIE PIASTOWSKIE. [Pamiętnik] Przedmowa Władysław Markiewicz. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1961, 143+1 s.

Rec.: Jan Danielewicz: Powrót na ziemię piastowskie. *Nowe Książki* 1962 nr 8 s. 491—493; Feliks Fornalczyk: Wspomnienia z powrotów. *Nadodrże* 1962 nr 3 s. 5, ilustr.; Stanisław Kopeć. *Głos Nauczycielski* 1961 nr 45 s. 6; Zygmunt Trziszka: Powrót na Piastowskie Ziemie. *Stilon gorz.* 1961 nr 3 s. 5; Krystyna Tyszkowska: Pamiętnik Babimojszczyzny. *Odra* 1962 nr 3 s. 94—95.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE W NOWEJ SOLI. Nowa Sól: Powiatowy Komitet Frontu Jedności Narodu 1969, 44 s. ilustr.

10 LAT SPÓŁDZIELCZOŚCI BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO W NOWEJ SOLI. Zielona Góra: CZSBM 1969, 45+6 s. Druk powielany.

XX LAT SPÓŁDZIELCZEGO BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO W NOWEJ SOLI. Zielona Góra: CZSBM 1979, 15 s.

KRZYSZTOF ŻEGOCKI. PIERWSZY PARTYZANT RZECZYPOSPOLITEJ. [Szkic historyczny] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1981, 180 s.

Prace redakcyjne i edytorskie

Nie damy pogrześć mowy... Przyczynki do dziejów szkolnictwa polskiego na Ziemiach Zachodnich. Kom. red. [m.in.] W. Sauter. Zielona Góra: LTK 1959.

Nadodrzańskie szkice historyczne. Kom. red. [m.in.] W. Sauter. Zielona Góra: LTK, WK FJN 1959.

Mój dom nad Odrą. Wspomnienia mieszkańców Głogowa. Wybór i opracowanie... Zielona Góra: LTK 1973.

Opracowania ogólne

[Halina Ańska] HA: Seniorzy kultury. *Nadodrże* 1971 nr 26 s. 4, portr.; Feliks Fornalczyk: O lubuskim piśmiennictwie dokumentalnym. *Nadodrże* 1967 nr 3 s. 1, 4. Przedruk w: *Literatura na Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1968 s. 37—87; Feliks Fornalczyk: Wiesław Sauter. Szkice do portretów. *Nadodrże* 1969 nr 5 s. 9—10, portr.; Feliks Fornalczyk: Księga Sauterowska. *Nadodrże* 1976 nr 25/26 s. 9—10; [Irena Kubicka] IK: Wiesław Sauter — nauczyciel, zasłużony działacz kultury. *Nadodrże* 1974 nr 13 s. 3, portr.; M. Ł.: Historyk Babimojszczyzny. *Trybuna Ludu* 1961 nr 56 s. 6, ilustr.; Włodzimierz Maciąg: Publicyści i pamiętnikarze. *Nadodrże* 1961 nr 3 s. 13; Witold Nawrocki: Trwanie i powrót. Poznań 1969 s. 89—141; Alfred Siatecki: To drugie życie. *Nadodrże* 1980 nr 10 s. 1, 5, portr.; Hieronim Szczegół: Wiesław Sauter — historyk, pamiętnikarz i działacz kultury. W: *Kultura. Historia. Region*. Zielona Góra 1975 s. 7—19; Zygmunt Trziszka: Nauczycielskie serce. Człowiek z pasją. *Tyg. kult.* 1966 nr 10 s. 12; Bruno Zarabski: Wiesław Sauter: działacz i społecznik. *Sylwetki działaczy. Praca Świetlicowa* 1959 nr 5 s. 22.

**BRONISŁAW
SŁOMKA**

Urodził się 1 września 1937 r. w Zakopanem. Z zawodu jest nauczycielem. W latach 1959—1962 pracował w Szkole Ćwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Myśliborzu, następnie był kierownikiem Powiatowego Domu Kultury w Myśliborzu, pracował w Wojewódzkim Zarządzie Kin w Szczecinie, od roku 1967 w dziennikarstwie: kierownik Oddziału i publicysta „Głosu Szczecińskiego”. Od października 1980 r. jest sekretarzem redakcji „Ziemi Gorzowskiej”.

Był członkiem Związku Młodzieży Polskiej i Związku Młodzieży Socjalistycznej. Należał do Myśliborskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Członek PZPR.

Debiutował opowiadaniem zamieszczonym w „Gazecie Spółdzielczej” w roku 1959. Członek Związku Literatów Polskich od roku 1969. Należy do Oddziału ZLP w Szczecinie.

Za działalność literacką i społeczną odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1976), Brązowym Krzyżem Zasługi (1972), odznaką honorową „Gryfa Pomorskiego”, odznaką Ligi Obrony Kraju, odznaką Ruchu Przyjaciół Związku Harcerstwa Polskiego.

Mieszka w Barlinku.

Autor o sobie

Niepodobna wywikłać się z gry. *Spojrzenia* 1973 nr 3 s. 6. [Wypowiedź]; [brak tytułu]. *Spojrzenia* 1974 nr 6 s. 11, portr. [Ankieta].

Publikacje książkowe

CYGAN NA ŚLEPYM KONIU. [Opowiadania] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1976, 182+2 s.

Rec: Feliks Fornalczyk: Nonkonformizm nieco egzotyczny. *Miesięcznik Literacki* 1968 nr 6 s. 120—121; E[razm] Kuźma: Na ślepych koniu. *Głos szczec.* 1967 nr 278 s. 4; Erazm Kuźma: Od prawie reportażu — do prawie baśni. *Nurt* 1968 nr 7 s. 41—43; J[erzy] Mazurczyk: Graj, Cyganie. 7-*My Głos Tygodnia* 1968 nr 6 s. 8; Zbigniew Taranienko: Wartości codzienne. *Współczesność* 1968 nr 10, s. 10.

KARUZELA. Powieść. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1969, 159+1 s.

Rec.: Erazm Kuźma: Groteska i liryka. *Głos szczec.* 1969 nr 57 s. 5; J[erzy] Mazurczyk: Zwykłe i niezwykle. 7-*My Głos Tygodnia* 1969 nr 15 s. 8; Michał Sprusiński: Mysz wariatka i ludzi gromadka. *Życie liter.* 1969 nr 26 s. 12, portr.; Stanisław Zieliński: Karuzela z kiermaszu. *Kultura* 1969 nr 20 s. 4.

TRZY KROKI DO NIEBA. [Reportaże] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1973, 248+2 s.

Rec.: Marcin Bajerowicz: Powieść czy co-to-ma-być. *Twórczość* 1975 nr 1 s. 120—122; Jan Z[dzisław] Brudnicki: Głos od morza. *Tyg. kult.* 1974 nr 26 s. 4; Tadeusz Grabowski: Quasi reportaż kalejdoskopowy. *Spojrzenia* 1974 nr 3 s. 22,28; Jan Pieszczachowicz: Trzy kroki do powieści. *Nowe Książki* 1974 nr 14 s. 13—15; I[reneusz] G[widon] Kamiński: Trzy kroki do nieba. *Głos szczec.* 1974 nr 35 s. 5.

GULIWIER. Powieść. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1975, 176+4 s.

Rec.: Marcin Bajerowicz: Hamlet w knajpie. *Twórczość* 1975 nr 12 s. 113—115; Marcin Bajerowicz: Małomiasteczkowy Odyseusz. *Tydzień* 1975 nr 46 s. 17.

MRÓWKA. Powieść. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1980, 239+1 s.

Rec.: Włodzimierz Maciąg: Ballada o Mrówce. *Ziemia gorz.* 1980 nr 48 s. 8.

Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna

ZŁOTY ZEGAR. [Słuchowisko] Szczecińska Rozgłośnia Polskiego Radia, 1963 r.

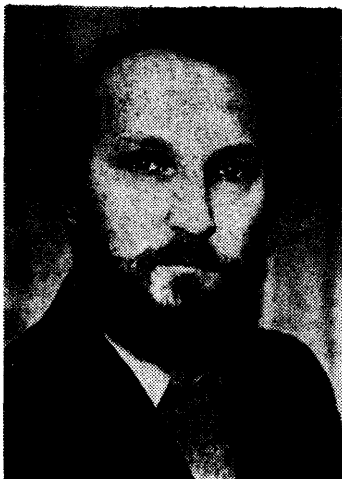
TEN, KTÓRY PRZYSZEDŁ. [Słuchowisko] Szczecińska Rozgłośnia Polskiego Radia, 1964 r.

TYLKO PAN, PANIE KAPITANIE. [Słuchowisko] Szczecińska Rozgłośnia Polskiego Radia, 1965 r.

BABCIA. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 25 marca 1979 r.

Opracowania ogólne

Tadeusz Grabowski: W stronę poezji i baśni. *Zeszyt Nauczyciela* 1970 s. 111—119; [Marian Kowalski] (k): „Jestem twórcą niedzielny”. *Kurier Szczeciński* 1979 nr 63 s. 3—4.

CZESŁAW SOBKOWIAK

Urodził się 3 maja 1950 r. w Jaromierzu, woj. zielonogórskie. Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego pracował w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zielonej Górze. Następnie odbywał studia w zakresie filologii polskiej na Uniwersytecie im. Bolesława Bieruta we Wrocławiu, które ukończył w roku 1978. W latach 1978—1980 był konsultantem literackim w Estradzie Ziemi Lubuskiej. Obecnie jest kierownikiem działu literackiego w „Nadodrzu”.

W okresie studiów należał do ZSP i SZSP. Był członkiem Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy przy ZW ZMW i Koła Młodych we Wrocławiu.

Debiutował wierszem zamieszczonym w „Nadodrzu” w roku 1967. Zajmuje się krytyką literacką. Wiersze poety przekładano na niemiecki i rumuński. Członek Związku Literatów Polskich od roku 1977. Wchodzi w skład Zarządu Oddziału ZLP w Zielonej Górze.

W roku 1980 otrzymał Nagrodę Literacką Młodych „Zielone Grono” za zbiór wierszy „Okolica słońca”.

Mieszka w Zawadzie koło Zielonej Góry.

Autor o sobie

W chwili obecnej. *Integracje* 1980 marzec s. 28

Publikacje książkowe

W BIAŁEJ KOSZULI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 29.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 168—170.

POWIEŚĆ W ODCINKACH. [Wiersze] Wrocław: „Ossolineum” 1974, 63+1 s.

Rec.: Marek Graszewicz: Metafizyka przemian. *Nadodrze* 1974 nr 19 s. 10, ilustr.; Marek Jodłowski. *Wiadomości* 1974 nr 42 s. 12; Tadeusz Komendant: Pan incognito. *Nowy Wyras* 1974 nr 12 s. 132—136; Henryk Kubicki: „Ktoś kto przyszedł z doliny...”. *Odra* 1975 nr 5 s. 109—110; Sergiusz Sterna-Wachowiak, Ewa Rode: Wyznania słowoleja. *Poezja* 1976 nr 4 s. 110—111; Andrzej Zawada. *Sigma* 1974 nr 9 s. 23; Andrzej Zawada: Pomiedzy liryką a powieścią w odcinkach. *Twórczość* 1975 nr 4 s. 92—95; Andrzej Zawada: Nowe wiersze lubuszan. *Gaz. lub.* 1975 nr 101 s. 4.

RAZEM. [Wiersze] Wrocław: Klub Młodzieży Pracującej ZMS „Piwnica Świdnicka”, Zarząd Główny ZMS 1974, 4 s.

Rec.: Andrzej Zawada: Tożsamość. *Nadodrze* 1975 nr 4 s. 7.

POTRZEBA ZJEDNOCZENIA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 39.

Rec.: Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrze* 1976 nr 23 s. 9.

ZAPIS. [Wiersze] Kłodzko: Kłodzki Ośrodek Kultury 1976, 4 s.

BEZSENNOŚĆ. [Wiersze] Wrocław: „Ossolineum” 1977, 42+6 s.

Rec.: Marek Graszewicz: „Pieśń jedną tylko będę zapisywał”. *Nadodrze* 1977 nr 19 s. 7; Joanna Jania: „Miałem sen, nie wiem, o ile bezseny”. *Odra* 1977 nr 11 s. 104—105; Wiesław Krzysztosek: W środku nocy. *Literatura* 1978 nr 19 s. 12, ilustr.; Jacek Łukasiewicz: Odrębna relacja. *Twórczość* 1978 nr 1 s. 109—112; Jan Sochoń: Komentarz do psychiki współczesności. *Nowy Wyras* 1978 nr 3 s. 111—113.

OKOLICA SŁOŃCA. [Wiersze] Wrocław: „Ossolineum” 1979, 58+3 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Słowem rozjaśniać świat. *Gaz. lub.* 1980 nr 94 s. 4; Andrzej Ogrodowczyk: Pozorność słowa. *Poezja* 1981 nr 1 s. 118—120; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Nowe wiersze C. Sobkowiaka. *Nadodrże* 1979 nr 17 s. 10, ilustr.

Udział w pracach zbiorowych

Lubuski arkusz poetycki. Dodatek do „Głosu Młodzieży” nr 5. Kraków 1970; *Almanach literacki KKMP*. Warszawa 1970; *Pomosty III*. Wrocław 1973; *Katalog X Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Jednego Aktora*. Wrocław 1975; *Debiuty poetyckie* 1974. Warszawa 1975; *Poezja Lauru Arki*. Wrocław 1976; *Moment wejścia*. Poznań 1976; *Okolice wyobraźni*. Almanach KKMP. Warszawa 1980.

Opracowania ogólne

Robert Gawłowski: Prometeusz, nietoperz — ptak nocny. *Integracje* 1980 marzec s. 31—32; Tadeusz Komendant: Dwa raporty o stanie ulic. *Nowy Wyrz* 1978 nr 12 s. 65—77; Zenon Łukaszewicz: Wśród naszej codzienności. *Nadodrże* 1980 nr 11 s. 9.

HENRYK SZYLKIN

Urodził się 1 listopada 1928 r. w zaścianku Santoka koło Wilna (ZSRR). Na Ziemię Lubuską przybył wraz z transportem repatriantów w roku 1946. Pracę rozpoczął jako monter w Rejonowym Urzędzie Telekomunikacji w Nowej Soli. Następnie był robotnikiem, monterem i elektromechanikiem w Dolnośląskich Zakładach Metalurgicznych „Dozamet”. Odbył dwustopniowe studia z zakresu filologii polskiej w Wyższej Szkole Pedagogicznej i Uniwersytecie im. Bolesława Bieruta we Wrocławiu. W roku 1954 rozpoczął pracę zawodową jako nauczyciel w Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących w Zielonej Górze. Od roku 1979 jest nauczycielem w Zespole Szkół Ogólnokształcących.

Należy do współzałożycieli Lubuskiego Towarzystwa Kultury. Jest członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego. Członek Stronnictwa Demokratycznego.

Debiutował wierszem „Matce” opublikowanym w „WTK” w roku 1954. Píše także opowiadania. Tłumaczy z białoruskiego, litewskiego i rosyjskiego. Utwory poety były przekładane na języki: białoruski, litewski, łotewski, niemiecki, rosyjski i ukraiński.

Członkiem ZLP jest od roku 1962. Pełnił funkcję przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej, obecnie jest skarbnikiem Oddziału ZLP.

Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1974), odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury” (1955), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1976). Otrzymał Lubuską Nagrodę Kulturalną (1979).

Mieszka w Zielonej Górze.

Autor o sobie

Dziś z... Rozmówki kulturalne. Rozmawiała I[rena] Solińska. *Gaz. zielonog.* 1958 nr 218 s. 6, portr.; Przysań. W: Mój dom nad Odrą. Zielona Góra 1961 s. 49—50, ilustr.; U autorów lubuskich. *Nadodrże* 1961 nr 5 s. 10 [Ankieta]; W pracowniach lubuskich twórców. *Nadodrże* 1967 nr 23 s. 9, portr. [Ankieta]; Przed jubileuszem ZLP. *Nadodrże* 1976 nr 22 s. 9, portr. [Ankieta].

Publikacje książkowe

KOLORY WZRUSZEŃ. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1958, 32+2 s.

Rec.: Stanisław Adamczyk: Trzy zielonogórskie debiuty. *Orka* 1958 nr 44 s. 6; Bogdan Bąk: Zielonogórskie debiuty. *Roczn. lub.* 1959 R. 1 s. 242—246; Bogdan Bąk: Kolory wzruszeń. *Nadodrże* 1958 lipiec wyd. specj. s. 13; Bohdan Drozdowski: Nad tomikami zielonogórczan. *Współczesność* 1962 nr 8 s. 2, 4; Włodzimierz Jasiński: O próbach z żółcią *Tyg. zach.* 1958 nr 37 s. 8; Marian Kowalski: Nowe debiuty zielonogórczan. *Odra* 1958 nr 33 s. 9; Włodzimierz Odojewski: 3 debiuty poetyckie. *Gaz. zielonog.* 1958 nr 212 s. 4.

KRAJOBRAZY I MIŁOŚĆ. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 9.

Rec.: [Zbigniew Bieńkowski] b: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrże* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobraźnia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 8 s. 10; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatrak* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4.

PRZYJŚCIE DŁONI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 19.

Rec.: Tadeusz Kajan: O wizytówkach poetyckich. List z Zielonej Góry. *Życie liter.* 1965 nr 29 s. 2; Jacek Kajtoch: Z zachodu i ze wschodu. *Głos Młodzi. wiejs.* 1967 nr 1 s. 29—30; Stefan Melkowski: Nowe głosy. *Nadodrże* 1965 nr 10 s. 9, ilustr.

WYMIARY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1979, 16 s. LAP nr 30.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrże* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 161—170.

ZAPIS OGNIĄ. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1977, 27+1 s.

SANTOKOS MOZAIKOS. (Santocka mozaika) [Wiersze] Wstęp Eduardas Mieželaitis. Wilno: „Vega” 1981, 96 s. Przekład na jęz. litewski Albinas Bernotas.

Twórczość teatralna, radiowa i telewizyjna

PRZYSTAŃ. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, sierpień 1966. [Wspólnie z Romualdem Szurą, dramatyzacja].

WAGON ŚMIERCI. [Słuchowisko] Zielonogórska Rozgłośnia Polskiego Radia, 20 lutego 1972 r.

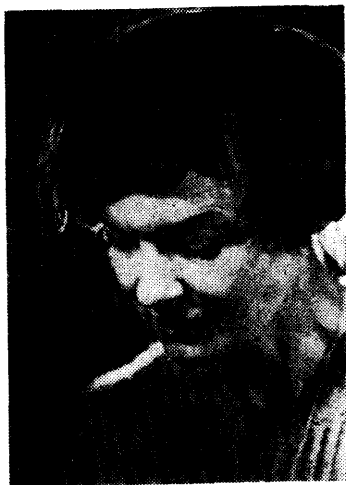
Udział w pracach zbiorowych

Miniatury. Zielona Góra 1958; *Kartki wyobraźni*. Zielona Góra 1959; *Almanach Młodych 1958/59*. Warszawa 1960; *W oczach poetów*. Olsztyn 1960; *Profile*. Almanach poezji lubuskiej. Poznań 1962; *Odzyskane gniazda*. Proza i poezja o Ziemi Lubuskiej. Poznań 1963; *Podróż do zielonych wzgórz*. Poznań 1964; [Wiosna poezji] *Pawasara poezji*. Wilno 1965; *Poszukując słowa*. Poznań 1968; *Relacje*. Almanach opowiadań autorów lubuskich. Poznań 1970; *Spojrzenia i refleksje*. Warszawa 1970; *Zielone krajobrazy*. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Poznań 1974; *Na czerwonych Października kwiatach*. Warszawa 1978; *Muzo pieśni opowiadaj*. Kraj Rad w poezji polskiej. Łódź 1979.

Opracowania ogólne

Zbigniew Bieńkowski: Poeci zielonogórcy. *Nadodrze* 1957 nr 6 s. 1, 8, 9. Przedruk w: Literatura na Ziemi Lubuskiej. Zielona Góra 1938 s. 7—17; Andrzej Czarkowski: Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355.

**ANNA
TOKARSKA**

Urodziła się 17 lutego 1936 r. w Łodzi. Pracę zawodową rozpoczęła w roku 1956 w Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Łodzi jako instruktor. W tymże roku przeniosła się do Zielonej Góry, gdzie pracowała do roku 1972 w WRN. Obecnie jest sekretarzem rektora i kierownikiem domu asystenta Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Pracując ukończyła filologię polską w WSP w Zielonej Górze.

W latach 1968—1972 była przewodniczącą zielonogórskiego Ośrodka Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy i członkiem Rady Krajowej KKMP. Następnie przewodniczyła Kołu Młodych przy ZLP w Zielonej Górze. Należała do Związku Młodzieży Wiejskiej. Jest członkiem PZPR.

Debiutowała wierszem w „Nadodrze” w roku 1964. Utwory poetki były przekładane na języki niemiecki i rumuński. Do ZLP należy od roku 1977. Była przewodniczącą Oddziałowej Komisji Rewizyjnej ZLP, obecnie jest sekretarzem Zarządu Oddziału ZLP.

Wyróżniona odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury” (1975), odznaką honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” (1979), Złotym Odznaczeniem im. Janka Krasickiego (1969) i Złotą Honorową Odznaką ZMW (1970).

Mieszka w Zielonej Górze.

Publikacje książkowe

PORTRET Z PTAKIEM. [Wiersze]. Warszawa: LSW, KKMP 1968, 29+2 s.

Rec.: Leszek Bakula: Miejsce zmagañ. *Tyg. kult.* 1968 nr 10 s. 4, 10; Jan Zdzisław Brudnicki: Poezja otwarta. *Książki dla Ciebie* 1969 nr 2 s. 3—5; Zbigniew Jerzyna: Trzy tomiki. *Kultura* 1968 nr 20 s. 9; Jacek Kajtoch: Nowe debiuty poetyckie. *Głos Młodz. wiejs.* 1968 nr 9 s. 39—40; Stefan Melkowski: Słowa wyorane z ziemi. *Zarzewie* 1968 nr 18 s. 11; Krzysztof Nowicki: Z braku wyobraźni. *Nadodrzie* 1968 nr 13 s. 9, ilustr.; Sulisław Pyarski: Mini-recenzje. *Kontrasty* 1968 nr 3 s. 131; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Poezja i plastyka. *Fakty i Myśli* 1968 nr 7 s. 7—8; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: W czasie teraźniejszym. *Gaz. zielonog.* 1968 nr 93 s. 6.

MONOLOGI O NIEPAMIĘCI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 34.

Rec.: Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 163—170; Jerzy Pluta: Mini-recenzje. *Kontrasty Odrzańskie* nr 5 1970 s. 133.

ZAPIS WĘDROWNY. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1975, 79+3 s.

Rec.: Andrzej Biskupski: Niewidzialne oczy miłości. *Nadodrzie* 1976 nr 4 s. 9, ilustr. Przedruk w: Andrzej Biskupski: Tym jest poezja. Łódź 1980 s. 241—247; Zenon Łukaszewicz: Między milczeniem a mową. *Gaz. lub.* 1975 nr 277 s. 11; Czesław Sobkowiak: Portret z Narcyzem. *Poezja* 1976 nr 9 s. 92—93; Andrzej Zawada: Nowe wiersze lubuszan. *Gaz. lub.* 1975 nr 101 s. 4.

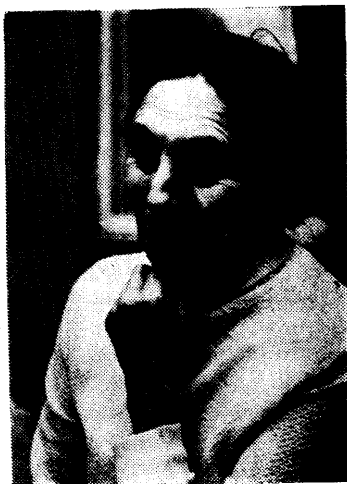
BÓL POZORNIE ZA DUŻY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 35.

Rec.: Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrzie* 1976 nr 23 s. 9.

Udział w pracach zbiorowych

Laureaci konkursów poetyckich 1966—1970. Warszawa 1970;
Lubuski arkusz poetycki. Dodatek do *Głosu Młodzieży* nr 5. Kraków 1970; *Almanach literacki KKMP.* Warszawa 1970;
Twarzą do słońca. Wybór wierszy. Warszawa 1973; *...Bo piękno na to jest, by zachwycało.* Warszawa 1976.

BRONISŁAWA WAJS-PAPUSZA

Urodziła się w roku 1909 lub 1910. Przez wiele lat wędrowała z Cyganami prowadząc koczowniczy tryb życia. Dopiero w roku 1950 zdecydowała się na stałe osiedlić, najpierw mieszkała w Żaganiu, a od roku 1953 w Gorzowie. Nigdy nie uczęszczała do szkoły, umiejętność czytania i pisania zdobyła drogą samokształcenia. W roku 1949 wraz z Cyganami wędrował poeta i cyganolog Jerzy Ficowski. J. Ficowski namówił Papuszę do zapisywania improwizowanych wierszy. W roku 1951 z wierszami Papuszy zapoznał się Julian Tuwim. Jak podaje J. Ficowski autor „Biblii cygańskiej” pisał do poetki: „Niech Pani dalej pisze i zawsze takie proste, z serca Cyganek płynące wiersze! Gdy się ich jeszcze troszkę uzbiera, wydamy to w książeczkę (po cygańsku w polskim przekładzie). Będzie to pierwszy na ziemi polskiej druk cygański, więc swego rodzaju historyczna książka”.

Członkinią Związku Literatów Polskich Papusza jest od roku 1962.

Poetka otrzymała Lubuską Nagrodę Kulturalną (1958) i Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki (1978).

Mieszka w Gorzowie.

Publikacje książkowe

PIEŚNI PAPUSZY. (Papuśakre gila) Wiersze w języku cygańskim przełożył, opracował, wstępem i objaśnieniami opatrzył Jerzy Ficowski. Wrocław: „Ossolineum” 1956, 171+5 s. bibliogr.

Rec.: [Ewa Barska] E. B.: Papusza. *Książki dla Ciebie* 1956 nr 6 s. 6—7; Marian Grześczak: Wiersze Cyganki Papuszy. *Widnokrąg* 1956 nr 18 s. 3; Ryszard Matuszewski: Liryka. Poemat. *Rocznik Literacki* 1956 nr 26; Tadeusz Pobożniak. *Przegląd Orientalistyczny* 1956 nr 4 s. 521—522; Eugeniusz Słuszkiewicz: W związku z recenzją T. Pobożniaka z książki „Pieśni Papuszy”. *Przegląd Orientalistyczny* 1957 nr 2 s. 219—229; Julian Przyboś: Papusza i pieśń ludowa. *Przegląd Kulturalny* 1956 nr 20 s. 5. Przedruk w: Julian Przyboś. Linia i gwar. Kraków 1959 t. 2 s. 22—27 [polem.]; T. Kruk: W odpowiedzi Julianowi Przybosiowi. *Trybuna Mazowiecka* 1956 nr 209 s. 2—3; Romuald Szura: „Romanse gila” — cygańskie pieśni Papuszy. *Gaz. zielonog.* 1956 nr 89 s. 5; [Wiesława Szymborska] (sz). *Życie liter.* 1956 nr 19 s. 10.

PIEŚNI MÓWIONE. Wiersze wybrał i opracował Jerzy Ficowski. Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1973, 70+2 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Powrót Papuszy. *Gaz. zielonog.* 1974 nr 16 s. 4; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Papusza & Ficowski. *Ziemia gorz.* 1974 luty s. 31—32.

Udział w pracach zbiorowych

Kartki wyobraźni. Zielona Góra 1959; *Profile*. Almanach poezji lubuskiej. Poznań 1962.

Opracowania ogólne

[Irena Adamczuk] (ada): Nagroda ministra dla Papuszy. *Gaz. lub.* 1978 nr 296 s. 4; Halina Ańska: Papusza. *Nadodrze* 1975 nr 13 s. 8, portr.; [Halina Ańska]: Siedemdziesięciolecie Papuszy. *Nadodrze* 1978 nr 24 s. 12, portr.; Andrzej Czarkowski: Życie literackie Ziemi Lubuskiej w latach 1955—1962. *Roczn. lub.* 1962 R. 3 s. 348—355; [brak autora]: Papusza i Ficowski. *Ziemia gorz.* 1969 maj s. 38; Jerzy Ficowski: Papusza.

Twórczość 1951 nr 6 s. 79; Jerzy Ficowski: Papusza. W: Jerzy Ficowski: Cyganie na polskich drogach. Kraków 1965 s. 271—296, ilustr.; Jerzy Ficowski: Papusza — poetka cygańska. *Przekrój* 1952 nr 383 s. 5; Jerzy Ficowski: Tuwim i Cyganie. *Życie liter.* 1960 nr 4 s. 10; Tadeusz Kajan: Drugi wyrok na Papuszę. *Odra* 1958 nr 10 s. 3; Tadeusz Kajan: Cygańska poetka — Papusza. *Przegląd Zachodni* 1959 nr 1 s. 211—213; Tadeusz Kajan: Na pięćdziesięciolecie. *Gaz. zielonog.* 1958 nr 194 s. 6, portr.; Tadeusz Kajan: Spotkania z Papuszą. Przedruk poszerzony w: Tadeusz Kajan: Fakty i ludzie. Zielona Góra 1960 s. 212—226, ilustr.; Tadeusz Kajan: O pomoc dla Papuszy. Korespondencje. *Nowa Kultura* 1958 nr 23 s. 6; Tadeusz Kajan: U Papuszy bez zmian. Korespondencja. *Odra* 1958 nr 33 s. 11; [Janusz Koniusz] (jk): 7 dni na Ziemiach Zachodnich. *Odra* 1958 nr 31 s. 10; Zenon Łukaszewicz: Prostota i wdzięk. *Gaz. lub.* 1978 nr 257 s. 4; Bogdan J. Kunicki: Papusza. *Ziemia gorz.* 1973 maj s. 7—9; Czesław Michniak: Papusza jest zmęczona. *Tygodnik Zachodni* 1959 nr 4 s. 3; Czesław Ostańkowicz: Wyrok na Papuszę. *Nowe Sygnały* 1957 nr 29 s. 3; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Papusza. *Tyg. kult.* 1964 nr 38 s. 5, portr.; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Papusza. Szkice do portretów. *Nadodrze* 1963 nr 6 s. 7, 12, portr.

AUTORZY NIE NALEŻĄCY DO ZLP

Benedykt Banaszak
Jerzy Chłodnicki
Zenon Czarnecki
Czesław Mieczysław Czyż
Kazimierz Furman
Jan Piotr Grabowski
Jan Gross
Izabella Koniusz
Wiktor Lemiesz
Gustaw Adam Łapszyński
Władysław Łazuka
Kazimierz Malicki
Czesław Markiewicz
Florian Nowicki
Nina Pawłowska
Stanisława Plewińska
Maria Przybylak
Jolanta Pytel
Alfred Siatecki
Tadeusz Sojka
Bronisław Suzanowicz
Romuald Szura
Tadeusz Szyfer
Barbara Trawińska
Mieczysław Jan Warszawski
Andrzej Weber
Janusz Werstler

BENEDYKT BANASZAK

Urodził się 21 marca 1947 r. w Wilkowie, woj. legnickie. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracuje w Zespole Adwokackim nr 1 w Zielonej Górze. Debiutował wierszem w „Nadodrze” w roku 1968. Mieszka w Zielonej Górze.

W POTRZASKU MYŚLI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 35.

Rec.: Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrze* 1976 nr 25 s. 9.

JERZY CHŁODNICKI

Urodził się 4 listopada 1943 r. w Limanowej, woj. nowosądeckie. Studiował pedagogikę pozaszkolną na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pracuje jako wykładowca w Lubuskim Uniwersytecie Ludowym w Klenicy. Debiutował wierszem opublikowanym w roku 1964 w „Głosie Młodzieży Wiejskiej”. Píše opowiadania i recenzje. Tłumaczy z rosyjskiego i szwedzkiego. Mieszka w Klenicy.

W DZIEWANNIE. Wiersze. Lublin: Wydawnictwo Lubelskie i KKMP 1974, 30+2 s.

Rec.: Mieczysław Kozłowski: „W dziewannie”. *Okolice* 1975 nr 2 s. 88—90; [Tadeusz Linkiewicz] Link: J. Chłodnickiego świata wołanie. *Gaz. lub.* 1975 nr 67 s. 4; Stanisław Żurek: Z własnego podwórka. *Nadodrze* 1975 nr 15 s. 9.

GALAKTYKA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 36.

Rec.: Józef Andrzej Grochowina: Galaktyka gwiazd bańalnych. *Walka Młodych* 1976 nr 23 s. 14; Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrze* 1976 nr 23 s. 9.

ZENON CZARNECKI

Urodził się 21 grudnia 1929 r. w Sęku, woj. sieradzkie. Pracuje w RSW „Prasa-Książka-Ruch” w Zielonej Górze. Debiutował wierszem ogłoszonym w „Odrze” w roku 1961. Tłumaczy z bułgarskiego i litewskiego.

Mieszka w Zielonej Górze.

PRÓBY RYTMU. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 1.

Rec.: [Zbigniew Bieńkowski] b: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrze* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobraźnia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 10 s. 11, ilustr.; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4 Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4.

KRAJOBRAZ NIEUFORMOWANY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 23.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 161—170.

CZESŁAW MIECZYŚLAW CZYŻ

Urodził się w roku 1934 w Zajezierzu. Ukończył Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Zielonej Górze. Jest nauczycielem w szkole podstawowej w Górkach Noteckich. Debiutował wierszem w „Nadodrzu” w roku 1958. Mieszka w Górkach Noteckich, woj. gorzowskie.

OKOLICE DO ZAPAMIĘTANIA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 14.

Rec.: Tadeusz Kajan: O wizytówkach poetyckich. List z Zielonej Góry. *Życie liter.* 1965 nr 29 s. 2; Stefan Melkowski: Nowe głosy. *Nadodrże* 1965 nr 10 s. 9, ilustr.; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Dwaj debiutanci. *Współczesność*.

POGODA CZŁOWIEKA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 24.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrże* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 168—170.

KAZIMIERZ FURMAN

Urodził się 20 maja 1949 r. w Jędrzejewie, woj. pilskie. Ukończył liceum ogólnokształcące. Jest drukarzem w Zakładach Przemysłu Jedwabniczego „Silwana” w Gorzowie. Debiutował wierszem opublikowanym w „Nadodrze” w 1974 r. Mieszka w Gorzowie.

POWRÓT DO OSŁUPIENIA. [Wiersze] Gorzów: GTSK 1976, 18+2 s.

Rec.: Marek Graszewicz: Powrót do osłupienia. *Nadodrże* 1977 nr 13 s. 7; Zenon Łukaszewicz: Dojrzewanie. *Gaz. lub.* 1980 nr 221 s. 4; [Zdzisław Morawski] Zbigniew Rowski: Poetyckie debiuty gorzowian. *Ziemia gorz.* 1976 sierpień s. 25—26.

KSZTAŁCENIE PAMIĘCI. [Wiersze] Gorzów: GTK 1980, 20 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Dojrzewanie. *Gaz. lub.* 1980 nr 221 s. 4; Czesław Sobkowiak: „Bardzo prywatny monolog”. *Nadodrże* 1980 nr 23 s. 10, ilustr.

JAN PIOTR GRABOWSKI

Urodził się 8 czerwca 1947 r. w Malborku. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Debiutował opowiadaniem zamieszczonym w „Literaturze” w roku 1977. Píše także wiersze. Przebywa w Gorzowie.

ZABÓJSTWO AHURAMAZDY. Opowiadania. Gdańsk: Wydawnictwo Morskie 1979, 150 s.

Rec.: Krystyna Czyżak: Czekanie na... Niespodziewane. *Kujawy* 1980 nr 2 s. 9; Jerzy Grzymkowski: Zauroczeni rodziną okolicą. *Razem* 1980 nr 20 s. 40—41, ilustr.

UKRYTE SPOJRZENIE. Powieść. Gdańsk: Wydawnictwo Morskie 1980, 123+1 s.

JAN GROSS

Urodził się w roku 1934 w Opatówku, woj. kaliskie. Jest technikiem urządzeń sanitarnych. Pracuje w Przedsiębiorstwie Robót Inżynieryjnych w Gorzowie. Debiutował fraszkami w tygodniku „Kaktus” w roku 1958. Mieszka w Gorzowie.

Z PRZYMRUŻENIEM OKA. [Fraszki] Gorzów: GTK 1979, 27 s. ilustr.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Z przymrużeniem oka. *Gaz. lub.* 1979 nr 94 s. 4; Henryk Szyłkin: O fraszkach. *Nadodrze* 1979 nr 10 s. 10, ilustr.

SZCZYPTA SWAWOLI. [Fraszki] Warszawa: „Iskry” 1979, 44 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Swawole Jana Grossa. *Ziemia gorz.* 1980 nr 1 s. 37, ilustr.; Tadeusz Złotorzycki: Papier-mâché. *Nowe Książki* 1980 nr 6 s. 25.

IZABELLA KONIUSZ

Urodziła się 3 marca 1935 r. w Łukowie, woj. lubelskie. Ukończyła liceum pedagogiczne. Pracuje w dziale oświatowym Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze. Debiutowała wierszem w „Nadodrze” w roku 1958.

Mieszka w Zielonej Górze.

ZŁOTA DZIDA BOLESŁAWA. [Baśnie] Przedmowa Eugeniusz Paukšta. Zielona Góra: LTK 1959, 121+3 s. tabl.

Rec.: Stanisław Czernik: Z wydawnictw zielonogórskich. *Orka* 1961 nr 7 s. 5—6; Maria Dobrosławska: Z baśni i legend lubuskich. *Literatura Ludowa* 1960 nr 6 s. 51—52; Tadeusz Jasiński. *Nadodrze* 1960 nr 3 s. 5, ilustr.; Zbigniew Pędziński: Baśnie nie baśnie. *Roczn. lub.* 1960 R. 2 s. 330—332.

KRÓLEWSKA PIECZĘĆ. Z baśni i podań Nadodrze. Wstęp Eugeniusz Paukšta. Wspólnie z Heleną Rutkowską. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1962, 226+2 s. tabl.

Rec.: Andrzej Czerny: Z baśni i podań lubuskich. WTK 1963 nr 18 s. 5; Feliks Fornalczyk: Losy baśni. *Nadodrże* 1963 nr 4 s. 10, ilustr.; Tadeusz Jasiński: Baśnie do czytania. *Gaz. zielonog.* 1963 nr 55 s. 3; Halina Skrobiszewska: W okowach tradycji. *Nowe Książki* 1963 nr 9 s. 480—481; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Z baśni i legend lubuskich. *Tyg. kult.* 1963 nr 7 s. 5.

SIÓDMY KONTYNENT. Opowiadania. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1975, 138+2 s.

Rec.: Tadeusz Błażejowski: Tropienie współczesności. *Nadodrże* 1975 nr 13 s. 9; Krystyna Juriewicz: W drodze na siódmy kontynent. *Nowe Książki* 1975 nr 20 s. 43—44, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Uciec na siódmy kontynent. *Gaz. lub.* 1975 nr 169 s. 4; Janusz Porębski. *Poglądy* 1976 nr 22 s. 11.

W BABIMOŚCIE NA MOŚCIE. Z legend i baśni środkowego Nadodrza. Słowo wstępne Eugeniusz Paukszta. Wspólnie z Kazimierzem Malickim. Zielona Góra: LTK 1979, 176 s. ilustr.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Baśnie też inspirowało ludzkie działanie. *Nadodrże* 1979 nr 18 s. 11, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: W świecie baśni i legend. *Gaz. lub.* 1979 nr 122 s. 4.

WIKTOR LEMIESZ

Urodził się w roku 1915 w St. Gallen (Szwajcaria). Doktor nauk humanistycznych. Do czasu przejścia na emeryturę pracował w dziennikarstwie, m.in. w „Głosie Pracy”. Jest autorem wielu prac historycznych dotyczących głównie martyrologii Polaków w okresie II wojny światowej. Należy do Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Mieszka w Zielonej Górze.

STRZAŁ PRZED FABRYKĄ BIEDERMANA. Opowieść dokumentarna. Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1964, 228+2 s.

Rec.: Jerzy Braun: Strzał pod fabryką Biedermana. *Pokolenia* 1965 nr 3 s. 131—133; Lucjan Kieszczyński: Nowa książka Lemiesza. *Nadodrże* 1965 nr 3 s. 10.

GUSTAW ADAM ŁAPSZYŃSKI

Urodził się 2 stycznia 1942 r. w Rohaczynie na Podolu. Ukończył technikum przetwórstwa rolnego. Mieszka w Świe-

rodzinie, gdzie pracuje w Domu Kultury. Debiutował wierszem w „Zarzewiu” w roku 1962.

BARC KLUCZBORSKA. [Wiersze] Katowice: „Śląsk” 1967, 15+1 s. Opolskie arkusze poetyckie „Obmyślanie miejsca”.

Rec.: [Andrzej Krzysztof Waśkiewicz] AKW: Zapowiedź i co dalej? *Gaz. zielonog.* 1937 nr 253 s. 6; Zbigniew Dankowski. *Fakty i Myśli* 1967 nr 23 s. 4; Jacek Kajtoch: Rozmaitości literackie. *Głos Młodz. wiejs.* 1968 nr 1 s. 37—38; Lech Sokół: Miejsce na ziemi. *Nowe Książki* 1968 nr 18 s. 1218—1221; Roch Sulima. *Poezja* 1968 nr 6 s. 82—85; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Debiut czyli niebezpieczeństwo. *Nadodrze* 1968 nr 13 s. 9, ilustr.; Bogusław Żurkowski: Obmyślanie poezji w Opolu. *Agora* 1967 nr 18 s. 73—74; Bogusław Żurkowski: Młodzi poeci opolscy 1967. *Odra* 1968 nr 5 s. 96—97; Bogusław Żurkowski: Miejsca obmyślane. *Poglądy* 1968 nr 1 s. 15.

KSZTAŁT MIEJSCA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 27.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 168—170.

POLE UPRAWNE. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 37.

Rec.: Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrze* 1976 nr 23 s. 9.

ŻYWE DREWNO. [Wiersze] Warszawa: MAW 1979, 54 s.

Rec.: Anna Adamiak. *Akcent* 1980 t. 1 s. 136—138; Agnieszka Czachowska: Na początku było drewno. *Nowy Wyraz* 1980 nr 6 s. 38; Zenon Łukaszewicz: Niskie loty. *Gaz. lub.* 1979 nr 214 s. 4; Czesław Sobkowiak: Wiersze G. Łapszyńskiego. *Nadodrze* 1978 nr 25 s. 10, ilustr.

WŁADYSŁAW ŁAZUKA

Urodził się w roku 1946 w Choszcznie, woj. gorzowskie. Ukończył studia rolnicze w Wyższej Szkole Rolniczej w Szczecinie. Pracuje w Stacji Kwarantanny i Ochrony Roślin w Choszcznie. Debiutował opowiadaniem w roku 1969 na antenie Polskiego Radia. Píše wiersze.

Mieszka w Choszcznie.

PRZEJDĘ SAD. [Wiersze] Warszawa: KKMP 1976, 31+1 s. ilustr.

TAMTO WSZYSTKO ZA TOBĄ. [Wiersze] Gorzów: GTK 1980, 30+2 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: *Młodzi. Gaz. lub.* 1980 nr 127 s. 4; Zdzisław Morawski: Siła słowa w jego niezbędności. *Ziemia gorz.* 1980 nr 22 s. 7; Czesław Sobkowiak: Gorzowskie tomiki poetyckie. *Nadodrze* 1980 nr 13 s. 11.

KAZIMIERZ MALICKI

Urodził się 22 grudnia 1918 r. w Żalinowie na Kujawach. Do czasu przejścia na emeryturę pracował w księgarstwie, będąc m.in. dyrektorem „Domu Książki” w Zielonej Górze. Debiutował wierszami w roku 1936 w „Dzienniku Kujawskim”.

Mieszka w Zielonej Górze.

O KRASNOLUDKACH, JAGUSI I SIEDMIU ZAKŁĘTYCH RYCERZACH. [Baśnie] Wspólnie z Zygmuntem Rutkowskim. Zielona Góra: LTK 1957, 72+1 s.

Rec.: Tadeusz Bojaczyński: Księga legend i baśni. *Nadodrze* 1958 wyd. specj. maj s. 13; Maria Dobrosławska: Z baśni i legend lubuskich. *Literatura Ludowa* 1960 nr 6 s. 51—52; Eugeniusz Paukšta: Na tropie lubuskiej baśni. *Roczn. lub.* 1959 R. 1 s. 237—241; Ludwika Szczerbicka: Baśnie nie tylko lubuskie. *Odra* 1958 nr 23 s. 5.

UCIECZKA W JUTRO. Powieść. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1971, 250 s.

Rec.: Krystyna Goldbergowa: Ucieczki i powroty. *Nowe Książki* 1972 nr 10 s. 36—37; Feliks Fornalczyk. *Nadodrze* 1972 nr 6 s. 8, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Z epickim rozmachem. *Gaz zielonog.* 1971 nr 294 s. 10; Jerzy Makowski: Ucieczka w jutro. *Pomorze* 1972 nr 20 s. 12.

W BABIMOŚCIE NA MOŚCIE. Z legend i baśni środkowego Nadodrza. Słowo wstępne Eugeniusz Paukšta. Wspólnie z Izabellą Koniusz. Zielona Góra: LTK 1979, 176 s. ilustr.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Baśnie też inspirowało ludzkie działanie. *Nadodrze* 1979 nr 17 s. 11, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: W świecie baśni i legend. *Gaz. lub.* 1979 nr 122 s. 4.

CZESŁAW MARKIEWICZ

Urodził się 21 lipca 1954 r. w Zielonej Górze. Ukończył filologię polską w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Pracuje w Zielonogórskiej Rozgłośni Polskiego Radia. Debiutował wierszem w „Nadodrze” w roku 1976. Mieszka w Zielonej Górze.

MODLITWA OSZUKANYCH. [Wiersze] Warszawa: Zarząd Główny SZSP 1978, 32 s. Seria III „Pokolenie, które wstępuje”.

Rec.: Robert Gawłowski: Dla tego życia, dla tej twórczości. *Integracje* 1978 grudzień s. 31—32; Marek Graszewicz: Z mieszanym uczuciem. *Nadodrze* 1979 nr 2 s. 9, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Nieobecna obecność. *Gaz. lub.* 1978 nr 212 s. 4; Małgorzata Kowalska: Poezja nieświąteczna. *Faktor* 1979 kwiecień s. 17; Władysław Zawistowski: Znaki i znaczenia. *Nowy Medyk* 1978 nr 1 s. 6.

FLORIAN NOWICKI

Urodził się 10 września 1926 r. w Szymańkowsce (ZSRR). Ukończył studia rolnicze w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu. Pracuje w Wojewódzkiej Stacji Kwarantanny i Ochrony Roślin w Gorzowie. Debiutował na łamach „Zwycięzimy” w roku 1944. Mieszka w Gorzowie.

NAJKRÓTSZĄ DROGĄ. [Wspomnienia zbeletryzowane] Warszawa: Wyd. MON wyd. 1 1970, wyd. 2 1978, 186+i s. Przekład na jęz. rosyjski I. Własow, Moskwa: Wojennyj Izdat 1980.

Rec.: [brak autora]: Na zwycięskim szlaku. *Żołnierz Polski* 1970 nr 21; Marian Bylbur: Tropem cudzysłowa. *Nadodrze* 1971 nr 8 s. 11; Zenon Łukaszewicz: Zwiad w żołnierską biografii. *Nadodrze* 1970 nr 9 s. 7, ilustr.; Jerzy Oleksiński: Najkrótszą drogą do zwycięstwa. *WTK* 1971 nr 5 s. 9.

NINA PAWŁOWSKA

Urodziła się w roku 1951 w Guzowie koło Żyrardowa. Ukończyła szkołę średnią w Gorzowie. Pracuje w Wydziale Komunikacji Urzędu Wojewódzkiego. Debiutowała wierszem w roku 1977 opublikowanym w „Nadodrze”. Mieszka w Gorzowie.

DRZWI OTWARTE. [Wiersze] Gorzów: GTK 1980, 20 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: *Młodzi. Gaz. lub.* 1980 nr 127 s. 4; Zdzisław Morawski: Siła słowa w jego niezbędności. *Ziemia gorz.* 1980 nr 22 s. 7; Czesław Sobkowiak: Gorzowskie tomiki. *Nadodrze* 1980 nr 13 s. 11.

STANISŁAWA PLEWIŃSKA

Urodziła się w 1925 r. w Złotej, woj. konińskie. Mieszka w Deszcznie koło Gorzowa, gdzie wraz z mężem prowadzi gospodarstwo rolne. Debiutowała wierszem zamieszczonym w „Ziemi Gorzowskiej” w roku 1971.

POLNY KWIAT. [Wiersze] Gorzów: GTSK 1976, 37+3 s.

Rec.: Irena Adamczuk: Wiersze pisane na miedzy. *Gaz. lub.* 1976 nr 248 s. 4, ilustr.; Kazimierz Nowosielski: A jednak... *Nadodrze* 1977 nr 5 s. 5; [Zdzisław Morawski] Zogniew Rowski: Poetyckie debiuty gorzowian. *Ziemia gorz.* 1976 sierpień s. 25—26.

MARIA PRZYBYŁAK

Urodziła się w 1929 r. w Nowosielu (ZSRR). Od roku 1953 mieszka w Gorzowie, pracuje w Zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex-Stilon” w charakterze aparatuowego ciągłego polimeru. Debiutowała wierszami w „Ziemi Gorzowskiej”.

POLIMER GRANULOWANY. [Wiersze] Gorzów: GTK 1980, 20 s.

JOLANTA PYTEL

Urodziła się 20 sierpnia 1952 r. w Zielonej Górze. Ukończyła polonistykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Jest nauczycielką w szkole podstawowej nr 1 w Zielonej Górze. Debiutowała wierszem w roku 1970 w „Nadodrze”. Mieszka w Zielonej Górze.

OPOWIEŚĆ O GABRIELU. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 38.

Rec.: Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrze* 1976 nr 23 s. 9.

TYLE ŚWIATŁA WOKÓŁ. [Wiersze] Zielona Góra: Koło Młodych Pisarzy 1978, 14 s. [Druk powielany].

ALFRED SIATECKI

Urodził się 18 czerwca 1947 r. w Warnikach, woj. gorzowskie. Ukończył studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Szczecinie. Studiował dziennikarstwo. Pracuje w redakcji „Nadodrza”. Należy do Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Debiutował opowiadaniem w „Wiadomościach Zachodnich” w roku 1969. Mieszka w Zielonej Górze.

PODZWONNI RĘCZNIACY. [Opowiadania] Warszawa: „Iskry” 1980, 160+4 s.

Rec.: Karol Czejarak: Spod księgarskiej lady. *Głos Pracy* 1981 nr 24 s. 6; Jan P[iotr] Grabowski: Zapis codzienności. *Tyg. kult.* 1981 nr 3 s. 11; Feliks Fornalczyk: Czas sprzed naporu. *Nadodrże* 1981 nr 1 s. 9, ilustr.; Zenon Łukaszewicz: Podzwonne dla ręczniaków? *Gaz. lub.* 1981 nr 2 s. 4; Marek Różycki: Zaplątany w korzenie. *Literatura* 1981 nr 3 s. 12.

TADEUSZ SOJKA

Urodził się 30 października 1936 r. w Wielkich Hajdukach, woj. katowickie. Doktor prawa. Pracuje w Okręgowym Sądzie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze. Debiutował w „Gazecie Częstochowskiej” wierszem w roku 1955. Mieszka w Zielonej Górze.

PRĄDY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 5.

Rec.: [Zbigniew Bieńkowski] b: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrże* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobraźnia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 10 s. 11, ilustr.; Tadeusz Kajan: Poetyckie tropy. *Życie liter.* 1964 nr 2 s. 4; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4.

BRONISŁAW SUZANOWICZ

Urodził się 1 lutego 1924 r. Ukończył studia polonistyczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracuje w Najwyższej Izbie Kontroli w Zielonej Górze. Debiu-

tował wierszem w roku 1956 w „Wybojach”. Mieszka w Zielonej Górze.

SPOWIEDŹ LIRYCZNA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1959, 26+1 s.

Rec.: Bohdan Drozdowski: Nad tomikami zielonogórzan. *Współczesność* 1962 nr 8 s. 2, 4; [Zdzisław Morawski] Zbigniew Rawski: Poezja Suzanowicza. *Stilon gorz.* 1959 nr 8 s. 5; Wiktor Woroszyński: Spowiedź liryczna. *Nadodrże* 1959 nr 3 s. 11.

NAD RZEKĄ BOBREM. [Wiersze dla dzieci] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1973, 64 s.

ROMUALD SZURA

Urodził się 22 czerwca 1931 r. w Stanisławowie (ZSRR). Ukończył filologię germańską na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest zastępcą redaktora naczelnego Rozgłośni Polskiego Radia w Zielonej Górze. Debiutował wierszami w „Żołnierzu Polskim” w roku 1954. Tłumaczy z języka niemieckiego.

Mieszka w Zielonej Górze.

KOŁYSANIE CZASU. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 8.

Rec.: [Zbigniew Bieńkowski] b: Poezja w Zielonej Górze. *Twórczość* 1963 nr 11 s. 111—112; Zbigniew Bieńkowski: Szkoła zielonogórska. *Nadodrże* 1963 nr 10 s. 11, ilustr.; Tomasz Burek: Wyobrażenia jeszcze onieśmielona. *Współczesność* 1964 nr 8 s. 10; Tadeusz Kajan: W stronę lubuskich debiutów. *Wiatraki* 1963 nr 20 s. 2; Krzysztof Nowicki: Lubuska seria wierszy. *Pomorze* 1963 nr 22 s. 4.

POPOŁUDNIE. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 18.

Rec.: Tadeusz Kajan: O wizytówkach poetyckich. List z Zielonej Góry. *Życie liter.* 1965 nr 29 s. 2; Stefan Melkowski: Nowe głosy. *Nadodrże* 1965 nr 10 s. 9, ilustr.

TADEUSZ SZYFER

Urodził się w Hrubieszowie. Studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Debiutował fraszkami w „Nadodrze”.

Mieszka w Gorzowie.

PAREŃ GAF I PARAGRAF. Fraszki i myśli. Warszawa: „Iskry” 1980, 71+1 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Satyra prawdę powie... *Gaz. lub.* 1980 nr 203 s. 4; Kazimierz Wachnowicz: Fraszki i myśli. *Ziemia gorz.* 1980 nr 33 s. 7, ilustr.

BARBARA TRAWIŃSKA

Urodziła się w 1938 r. w Wągrowcu, woj. bydgoskie. Szkołę średnią ukończyła w Gorzowie, gdzie mieszka obecnie. Debiutowała wierszami opublikowanymi w „Nadodrzu” w roku 1975.

WYCISZENIA. [Wiersze] Gorzów: GTK 1980, 16 s.

Rec.: Zenon Łukaszewicz: Szeptem. *Gaz. lub.* 1981 nr 13 s. 4.

MIECZYŚLAW JAN WARSZAWSKI

Urodził się 6 sierpnia 1950 r. w Laskach Odrzańskich, woj. zielonogórskie. Ukończył liceum ogólnokształcące. Pracuje w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Zielonej Górze. Debiutował wierszami w „Nadodrzu” w roku 1967.

Mieszka w Zielonej Górze.

OTWARCIE ŻYŁ. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1976, 16 s. LAP nr 40.

Rec.: Jan Stolarczyk: Rozbieranie ze snu. *Nowy Wyraz* 1979 nr 2 s. 103—105; Sergiusz Sterna-Wachowiak: Nie 7, lecz siedem. *Nadodrże* 1976 nr 23 s. 9.

W OTWARTE KARTY. [Wiersze] Wrocław: „Ossolineum” 1978, 43+5 s.

Rec.: Marianna Bocian: „Być więc nie grać”. *Poezja* 1978 nr 9 s. 115—117; Stanisław Burkot: Poezja i poeci 78. *Magazyn Kulturalny* 1979 nr 1; Andrzej Kaliszewski: Świat poety, świat w poezji. *Życie liter.* 1978 nr 33 s. 12; Zenon Łukaszewicz: Ta męska gra w „otwarte karty”. *Gaz. lub.* 1978 nr 86 s. 4; Czesław Sobkowiak: Wśród obcych poetyk. *Nadodrże* 1978 nr 14 s. 10; Jan Stolarczyk: Rozbieranie ze snu. *Nowy Wyraz* 1979 nr 2 s. 103—105; Leszek Szaruga: W klatce. *Nad-*

odrże 1978 nr 13 s. 8; Tadeusz Złotorzycki: Raz tak, trzy razy nie. *Nowe Książki* 1978 nr 17 s. 55—56.

PORANNE WYGNANIA. [Wiersze] Wrocław: „Ossolineum” 1981, 52+4 s.

ANDRZEJ WEBER

Urodził się 24 maja 1955 w Świebodzinie. Ukończył studia z zakresu pedagogiki kulturalno-oświatowej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Pracuje w Państwowym Prewentorium dla Dzieci w Zaborze. Debiutował wierszem w 1976 r. w „Nadodrze”.

Mieszka w Zielonej Górze.

UCIEC JAK NAJBLIŻEJ. [Wiersze] Warszawa: Zarząd Główny SZSP 1979, 31+1 s. Seria VI „Pokolenie, które wstępuje”.

Rec.: Marek Graszewicz: Moment z jednej całości. *Integracje* 1980 grudzień s. 49—51; Zenon Łukaszewicz: Młodzi. *Gaz. lub.* 1980 nr 127 s. 4; Czesław Sobkowiak: Zielonogórskie debiuty poetyckie. *Nadodrze* 1980 nr 4 s. 10, ilustr.; Tadeusz Złotorzycki: Neo-neomodernizm. *Nowe Książki* 1980 nr 13 s. 42—44.

DYSZKANTEM. [Wiersze] Zielona Góra: Koło Młodych Pisarzy 1979, 14 s. [Druk powielany].

JANUSZ WERSTLER

Urodził się w 1936 r. w Kałuszu (ZSRR). Ukończył studia pedagogiczne. Pracuje w Urzędzie Miejskim w Żarach. Debiutował wierszem w „Nadodrze” w roku 1964.

Mieszka w Żarach.

PYTANIA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 34.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Ufni i nieufna. *Nadodrze* 1970 nr 25 s. 8; Jacek Kajtoch: Życie literackie w Zielonej Górze. *Głos Młodzieży* 1970 nr 10 s. 28—31; Krzysztof Nowicki: Racje sytuacji. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 161—170.

PRACE ZBIOROWE

MINIATURY. Proza poetycka. Zielona Góra: LTK 1958, 34+2 s.

Ingeborga Bieniek, Tadeusz Kajan, Janusz Koniusz, Ryszard Rowiński, Bolesław Soliński, Bronisław Suzanowicz, Romuald Szura, Henryk Szyłkin.

Rec.: Stanisław Czernik: Z wydawnictw zielonogórskich. *Orka* 1961 nr 7 s. 5—6; Marian Kowalski: „Miniatury”. *Roczn. lub.* 1959 R. 1 s. 247—249; [Zdzisław Morawski] Zbigniew Rawski: Debiut środowiska zielonogórskiego. *Stilon gorz.* 1959 nr 2 s. 6.

KARTKI WYOBRAŹNI. Wiersze. Zielona Góra: LTK 1959, 46+2 s.

Papusza, Ingeborga Bieniek, Witold Hussakowski, Henryk Klejnowski, Janusz Koniusz, Zdzisław B[ernard] Morawski, Irena Solińska, Bolesław Soliński, Romuald Szura, Henryk Szyłkin.

Rec.: Stanisław Czernik: Z wydawnictw zielonogórskich. *Orka* 1961 nr 7 s. 5—6; eb. *Współczesność* 1960 nr 2 s. 2; Marian Kowalski: Stacyjki wyobraźni. *Roczn. lub.* 1960 R. 2 s. 333—336; Paweł Soszyński: Kartki wyobraźni. *Odra* 1960 nr 2 s. 8.

PROFILE. Almanach poezji lubuskiej. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1962, 131+5 s.

Zenon Czarnecki, Czesław M[ieczysław] Czyż, Irena Dowgielewicz, Tadeusz Firlej, Janusz Koniusz, Zdzisław Morawski, Henryk Myć, Florian Nowicki, Bronisława Wajs-Papusza, Tadeusz Sojka, Irena Solińska, Bolesław Soliński, Bronisław

Suzanowicz, Romuald Szura, Henryk Szyłkin, Kazimierz Wachnowicz, Eugeniusz Wachowiak.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Almanach lubuski. *Nadodrze* 1962 nr 12 s. 9; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Profile albo portrety niepełne. *Gaz. chłop.* 1963 nr 23 s. 4.

ODZYSKANE GNIAZDA. Proza i poezja o Ziemi Lubuskiej. Wyboru tekstów dokonał Eugeniusz Paukszt. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1963, 363+1 s. ilustr.

M.in.: Tadeusz Kajan, Izabella Koniusz, Janusz Koniusz, Zdzisław Morawski, Ryszard Rowiński, Helena Rutkowska, Wiesław Sauter, Romuald Szura, Henryk Szyłkin.

Rec.: Andrzej Cieński: Odzyskane gniazda. *Odra* 1963 nr 9 s. 87—89; Zenon Łukaszewicz: Konfrontacje z historią i współczesnością. *Gaz. zielonog.* 1963 nr 163 s. 3; Włodzimierz Maciąg: Droga do gwiazd. *Nadodrze* 1963 nr 9 s. 10, ilustr.; Danuta Żmij: W kręgu Markowic. *Nowe Książki* 1963 nr 17 s. 865—867.

RYLCEM I PIÓREM. Malarstwo, rzeźba, grafika, wiersze. Żary: LTK 1964, 17+1 s.

Waldemar Kajzer, Janusz Werstler, Andrzej Patrzykont, Helena Skarbińska, Edward Górski, Leszek Rafał Werstler.

Rec.: Marek Garbala: Żarska grupa poetycka. *Nadodrze* 1969 nr 20 s. 8, 10; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Powiatowe inicjatywy poetyckie. *Twórczość* 1965 nr 5 s. 138—139.

PODRÓŻ DO ZIELONYCH WZGÓRZ. Almanach opowiadań pisarzy lubuskich. Przedmowa Henryk Bereza. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1965, 222+3 s.

Irena Dowgielewicz, Janusz Koniusz, Bogdan Loeb, Zenon Łukaszewicz, Kazimierz Malicki, Zdzisław Morawski, Florian Nowicki, Zbigniew Ryndak, Romuald Szura, Zygmunt Trziszka, Eugeniusz Wachowiak, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz.

Rec.: Witold Billip: Dwa almanachy młodych. *Nowe Książki* 1965 nr 6 s. 260—261; Henryka Doboszowa: Podróż z niespodziankami. *Nadodrze* 1965 nr 10 s. 10, ilustr.; Włodzimierz Kaczocha. *Gaz. pozn.* 1965 nr 13 s. 5; Stefan Melkowski: O trzynastu autorach. *Twórczość* 1966 nr 7 s. 123—126; Witold Nawrocki: Proza zielonych wzgórz. *Poglądy* 1965 nr 15 s. 18; E. Porębski. *Ekspres Wieczorny* 1965 nr 12 s. 6; Wacław Sadkowski. *Trybuna Ludu* 1965 nr 121 s. 4.

POSZUKUJĄC SŁOWA. Antologia poetów lubuskich. Pod

redakcją Zbigniewa Bieńkowskiego. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1968, 188+2 s.

Zenon Czarnecki, Wojciech E[dward] Czerniawski, Czesław M[ieczysław] Czyż, Irena Dowgielewicz, Janusz Koniusz, Mirosława Kužel, Zdzisław Morawski, Tadeusz Sojka, Bolesław Soliński, Bronisław Suzanowicz, Romuald Szura, Henryk Szylkin, Eugeniusz Wachowiak, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz.

Rec.: Bolesław Fac: Almanach lubuski i szczypta refleksji. *Litery* 1968 nr 12 s. 33—36; Wojciech Jamroziak: Poszukując sensu. *Nurt* 1968 nr 9 s. 49; [Tadeusz Jasiński] (jas): Nowości Wydawnictwa Poznańskiego. *Gaz. zielonog.* 1968 nr 23 s. 13; Krzysztof Nowicki: Lubuska rekapitulacja. *Nadodrze* 1968 nr 20 s. 8—9; Marian Płachecki: „Próby dochodzenia”. *Kultura* 1968 nr 31 s. 9; Wiesław Sadurski: Mały intelektualizm. *Współczesność* 1969 nr 6 s. 10.

LEGENDY ZNAD ODRY. Słowo wstępne Eugeniusz Paukszta. Zielona Góra: LTK 1968, 194+1 s. ilustr.

Tadeusz Jasiński, Izabella Koniusz, Kazimierz Malicki, Helena Rutkowska, Irena Solińska, Bronisław Suzanowicz, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz.

Rec.: [Henryk Ankiewicz] (h): Z witryny księgarskiej. *Gaz. zielonog.* 1968 nr 136 s. 4; Roch Sulima: Folklor różnych regionów. *Nowe Książki* 1969 nr 10 s. 699—670; Roch Sulima: Książka nie tylko dla dzieci. *Nadodrze* 1970 nr 6 s. 9, ilustr.

W DOLE KAMIENIOŁOMU. [Wiersze członków grupy „Dziewin”] Żary: LTK i Żarski Klub Miłośników Kultury 1969, 29+1 s.

Bernard Bartoszek, Waldemar Kajzer, Henryk Lebień, Danuta Rombalska, Janusz Werstler, Leszek Rafał Werstler.

Rec.: Marek Garbala: Żarska grupa poetycka. *Nadodrze* 1969 nr 20 s. 8, 10; Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz: Podglebie. *Gaz. zielonog.* 1969 nr 51 s. 4.

LUBUSKI ARKUSZ POETYCKI. Dodatek do „Głosu Młodzieży” nr 5. Kraków: 1970, 16 s.

Czesław M[ieczysław] Czyż, Czesław Sobkowiak, Anna Tokarska, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz, Janusz Werstler.

Rec.: Marek Garbala. *Nadodrze* 1970 nr 23 s. 8, ilustr.

ZŁOTA DZIDA BOLESŁAWA. Podania, legendy i baśnie Ziemi Lubuskiej. Wyboru dokonał Janusz Koniusz. Przedmowa Eugeniusz Paukszta. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1970, 501+3 s.

Tadeusz Jasiński, Izabella Koniusz, Kazimierz Malicki, Helena Rutkowska, Walerian R[oman] Szpala, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz, Maria Zientara-Malewska.

Rec.: Feliks Fornalczyk: Lubuskie podania, legendy i baśnie. *Nadodrze* 1971 nr 5 s. 9—10, ilustr.

RELACJE. Almanach opowiadań autorów lubuskich. Wyboru dokonał i przedmowę napisał Henryk Bereza. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1970, 264+2 s.

Irena Dowgielewicz, Tadeusz Jasiński, Izabella Koniusz, Janusz Koniusz, Franciszek Kowalewski, Mirosława Kuźel, Gustaw A[dam] Łapszyński, Zenon Łukaszewicz, Kazimierz Malicki, Zdzisław Morawski, Romuald Szura, Henryk Szyłkin, Zygmunt Trziszka, Andrzej K[rzysztof] Waśkiewicz.

Rec.: Tadeusz Błazejewski: Lubuskie „relacje”. *Nowe Książki* 1971 nr 3 s. 190—191, ilustr.; Feliks Fornalczyk: Poszukują prawdy, pragną być obiektywni. *Gaz. zielonog.* 1970 nr 229 s. 4; Stefan Melkowski: Drugi lubuski almanach prozy. *Nadodrze* 1970 nr 24 s. 8—9.

TOBIE. Katalog poetycko-plastyczny. Nowa Sól: Towarzystwo Kultury Ziemi Nowosolskiej 1972, 28 s.

Zygmunt Barczak-Skoczylas, Maria Choma, Stanisław Andrzej Cieślak, Maria Głońska, Danuta Matelska, Halszka Sobierajska, Wiktor Straszko.

ZIELONE KRAJOBRAZY. Antologia prozy pisarzy Ziemi Lubuskiej. Wybrał i napisał posłowie Andrzej K. Waśkiewicz. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1975, 246+2 s.

Irena Dowgielewicz, Tadeusz Jasiński, Tadeusz Kajan, Izabella Koniusz, Włodzimierz Korsak, Gustaw A[dam] Łapszyński, Kazimierz Malicki, Zenon Łukaszewicz, Zdzisław Morawski, Florian Nowicki, Janusz Olczak, Tamara Roszak-Janowska, Zbigniew Ryndak, Alfred Siatecki, Romuald Szura, Henryk Szyłkin, Zygmunt Trziszka, Eugeniusz Wachowiak, Mieczysław Warszawski.

Rec.: Michał Głowiński. *Literatura* 1976 nr 5 s. 12, ilustr.; Lothar Herbst: Co najciekawsze w prozie lubuskiej. *Nadodrze* 1976 nr 3 s. 10, ilustr.; Krystyna Kamińska: Bilans lubuskiej prozy. *Ziemia gorz.* 1976 lipiec s. 26—28.

MOMENT WEJŚCIA. Almanach młodej poezji Ziemi Lubuskiej. Wiersze wybrał, przedmową i notami biograficznymi opatrzył Andrzej K. Waśkiewicz. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1976, 207+10 s.

Marek Mateusz Banach, Benedykt Banaszak, Jerzy Chłodnicki, Wojciech Czerniawski, Kazimierz Jan Furman, Edward Gramont, Jerzy Habich, Zbigniew M[arian] Jelinek, Bogusław Kierc, Gustaw A[dam] Łapszyński, Czesław Markiewicz, Katarzyna Nowicka, Janusz Olczak, Jolanta Pytel, Czesław Sobkowiak, Wojciech Sroczyński, Mieczysław J[an] Warszawski, Andrzej Weber, Teresa Wilczyk, Beata Wołoszyńska, Maria Teresa Zaborowska, Wincenty Zdzitowiecki, Jerzy Beniamin Zimny.

Rec.: Maciej Chrzanowski: Pięćdziesięciu młodych, zdolnych... *Nowe Książki* 1977 nr 3 s. 11, 18, ilustr.; Marek Graszewicz: Młoda poezja lubuska. *Nadodrże* 1977 nr 6 s. 5—6; Zenon Łukaszewicz: Bryzgi poezji. *Gaz. lub.* 1977 nr 160 s. 4; Jan Sochoń: Antologia młodych — co to może znaczyć? *Nowy Wyras* 1977 nr 8 s. 119—125.

ZACHŁANNIE PORYWA NAS CZAS. Almanach poetycki zielonogórskiego Ośrodka KKMP. Zielona Góra: Zarząd Wojewódzki ZSMP 1978, 40 s.

Benedykt Banaszak, Jerzy Chłodnicki, Jerzy Habich, Roman Jabłoński, Zbigniew M[arian] Jelinek, Eugeniusz Konieczny, Eugeniusz Kurzawa, Gustaw A[dam] Łapszyński, Czesław Markiewicz, Jolanta Pytel, Jerzy Rządcki, Leon Staśkiewicz, Piotr Antoni Szmigiel, Mieczysław J[an] Warszawski, Andrzej Weber.

Rec.: Marek Graszewicz: Poezja almanachowa. *Nadodrże* 1978 nr 10 s. 5; Małgorzata Kowalska: Gdy „zachłannie porywa na czas”. *Nadodrże* 1978 nr 10 s. 8; Czesław Markiewicz: Pazernie porywa mnie miałość... *Faktor* 1978 czerwiec s. 16, ilustr.

GRZECH. Almanach poetycki [grupy literackiej „Dziwini-Młodzi”] Żary: Żarskie Towarzystwo Kultury 1980, 27+1 s.

Rec.: Czesław Sobkowiak: Żarskie kontynuacje. *Nadodrże* 1981 nr 2 s. 11.

ZAPROSZENIE. [Wiersze] Zielona Góra: LTK, Koło Młodych 1980, 80 s.

Benedykt Banaszak, Jerzy Chłodnicki, Jerzy Habich, Roman Jabłoński, Zbigniew M[arian] Jelinek, Ryszard Jonaczyk, Eugeniusz Kurzawa, Czesław Markiewicz, Jolanta Pytel, Mieczysław J[an] Warszawski, Andrzej Weber.

ANEKS

TADEUSZ JASIŃSKI

Urodzony 1 czerwca 1928 r. w Polskim Brzeziu koło Brodnicy. Studiował w Szkole Głównej Służby Zagranicznej w Warszawie. Debiutował opowiadaniem opublikowanym w tygodniku „Wieś” w roku 1952. Do ZLP należy od roku 1968. W 1974 r. przeniósł się do Lublina, obejmując stanowisko starszego publicysty w „Kamienie”.

DYMY WYŻSZE NAD DĘBY. Opowiadania z dziejów Ziemi Lubuskiej. Wstęp Ireneusza Gwidona Kamińskiego. Zielona Góra: LTK 1964, 194+3 s. ilustr.

MIECZEM I KRZYŻEM. Opowiadania z dziejów Ziemi Lubuskiej. Zielona Góra: LTK 1967, 319+1 s. ilustr.

DROGA OKÓLNA. Powieść. Gdynia: Wydawnictwo Morskie 1968, 249+1 s.

PRAGNĘ ZAWRÓCIĆ CZAS. [Monodram] Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze, prapremiera 20 grudnia 1968 r.

CZASEM BLISKO NAS. Reportaże. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1973, 201+3 s.

NA SPALONYM MIŁOŚĆ. [Powieść] Lublin. Wydawnictwo Lubelskie 1980, 205+3 s.

WŁODZIMIERZ KORSAK

Urodzony 1 sierpnia 1886 r. w Anińsku w ówczesnej guberni witebskiej. Ukończył studia w Akademii Rolniczej w

Taborze (Czechosłowacja). W roku 1945 osiedlił się w Gorzowie, pracował w leśnictwie. Debiutował opowiadaniem w roku 1904 w „Łowcu Polskim”. Członkiem Związku Pisarzy Polskich został w roku 1929. Zmarł 22 września 1973 r. w Krakowie.

ROK MYŚLIWEGO. Z przedmową J. Weysenhoffa. Poznań: Niemierkiewicz i Spółka 1922.

NA TROPIE PRZYRODY. Powieść dla młodzieży. Poznań: Św. Wojciech 1922. Wyd. 2 — 1925. Przekład na jęz. słowacki M. Zlatko. Trnawa: 1934.

KU INDYJSKIEJ RUBIEŻY. Poznań — Warszawa: Św. Wojciech 1924. Wyd. 2 zmienione — Warszawa: „Nasza Księgarnia” 1957.

PIEŚŃ PUSZCZY. Powieść myśliwska. Warszawa: Perzyński, Niklewicz i Spółka 1924. Wyd. 2 — 1926.

VENATOR. Warszawa: Towarzystwo Wydawnicze „Prasa” 1924.

CIETRZEW. Warszawa: Perzyński, Niklewicz i Spółka 1925.

Z POLSKIEJ KNIEI. Warszawa: Gebethner i Wolff 1927.

DARY LASU. Warszawa: Związek Leśników Rzeczypospolitej Polskiej 1934.

ŁOŚ. Warszawa: Państwowa Rada Ochrony Przyrody 1934.

PUSZCZA RUDNICKA. Lwów: Książnica „Atlas” 1936.

LEŚNE OGNIŚKO. Wilno: Wojewódzka Rada Polskiego Związku Łowieckiego 1939. Wyd. 2 zmienione. **LEŚNE OGNIŚKA** — Warszawa: „Sport i Turystyka” 1959.

NA TROPACH PRZYRODY. Powieść dla młodzieży. Olsztyn: „Pojezierze” 1962, 171+1 s.

LAS MI POWIEDZIAŁ. Gawędy przyrodnicze. Przedmowa Feliks Fornalczyk. Zielona Góra: LTK 1969, 214+1 s. ilustr. Wyd. 2 — Olsztyn: „Pojezierze” 1980.

BOLESŁAW SOLIŃSKI

Urodzony 5 maja 1923 r. w Inowrocławiu. Studiował polonistykę na Uniwersytecie Poznańskim. Debiutował wierszem w 1939 r. w prasie poznańskiej. Do ZLP należy od roku 1961. W latach 1961—1975 prezes zielonogórskiego Oddziału ZLP. W roku 1975 przeniósł się do Warszawy, jest sekretarzem redakcji „Literatury”.

SREBRNA PUDERNICZKA. [Powieść kryminalna] Wspólnie z Ireną Solińską. Zielona Góra: „Gazeta Zielonogórska” 1957 nr 214—240.

PRYZMATY. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1958, 32 s.

WYCHODZENIE POZA SEN. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 7.

STOPNIOWANIE RZECZY ZWYKŁYCH. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1963, 63+2 s.

POST SCRIPTUM. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 17.

MIKOŁAJA Z FROMBORKA PROLEGOMENA DO KOSMOGONII. [Poemat] Zielona Góra: LTK 1973, 78+2 s. ilustr.

TRYPTYK LUBUSKI. [Poematy] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1979, 49 s.

ZYGMUNT TRZISZKA

Urodzony 10 grudnia 1936 r. w Weldirzu (ZSRR). Ukończył polonistykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu. Debiutował opowiadaniem w „Nadwarcu” w roku 1961. Członek ZLP od 1968 r. Od roku 1970 mieszka w Warszawie, pracuje w redakcji „Tygodnika Kulturalnego”.

WIELKIE ŚWINIOBICIE. [Opowiadania] Warszawa: LSW 1965, 204+2 s.

DOJRZEWANIE. Sylwetki zasłużonych działaczy ruchu ludowego na Ziemi Lubuskiej. Wspólnie z J. Rybczyńską i A. K. Waśkiewiczem. Zielona Góra: Wojewódzki Komitet ZSL 1965, 138+1 s.

ŻYLASTA RĘKA OJCA. [Opowiadania] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1968, 204+2 s.

DOM NADODRZAŃSKI. [Opowiadania] Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1968, 211+2 s.

ROMANSOID. [Powieść] Warszawa: LSW 1969, 205+2 s. Wyd. 2 — 1973.

DOPALA SIĘ NOC. [Powieść] Warszawa: LSW 1971, 219+1 s.

DREWNIANE WESELE. [Romans] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1971, 193+3 s.

PRZEDMIOTOWY PEJZAŻ. [Opowiadania] Warszawa: PIW 1975, 158+2 s.

HAPPENIADA. [Powieść] Kraków: Wydawnictwo Literackie 1976, 331+5 s.

DOBRA NOWINA. [Opowiadania] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1976, 177+3 s.

Z DOŁU W GÓRĘ. [Opowiadania] Warszawa: LSW 1977, 211+5 s.

JUŻ NIE DALEKO. [Powieść] Warszawa: LSW 1978, 199+1 s.

OCZERETY. [Powieść] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1979, 311+1 s.

MÓJ PISARZ. Warszawa: LSW 1979, 326 s.

PODRÓŻE DO MOJEJ ITAKI. [Reportaże] Warszawa: LSW 1980, 258+2 s.

EUGENIUSZ WACHOWIAK

Urodzony 24 grudnia 1929 r. w Lesznie. Ukończył studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu. Debiutował wierszem opublikowanym w „Gazecie Poznańskiej” w roku 1954. Członek ZLP od 1961 r. W roku 1973 przeniósł się do Poznania. Pracuje w Przedsiębiorstwie Aparatury i Urządzeń Komunalnych „PowoGaz”.

AFRYKA POETY. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1958, 54+3 s.

PRZED SNEM NIEPOKÓJ. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1963, 45+1 s.

SPOKOJNA SCHEDA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1963, 16 s. LAP nr 10.

WSCHOWA W POEZJI I PLASTYCE. [Wiersze] Wschowa: Wschowskie Towarzystwo Kultury 1965, 10 s. ilustr.

ZMAGANIE Z LWEM. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 21.

TRUDNO NASYCIĆ ZIEMIĘ. [Wiersze] Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1966, 67+1 s.

CIEŃ PRZECHODZĄ DŁUGIE. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 32.

TURYNGIA. [Wiersze] Warszawa: PIW 1970, 93 s.

POWSTAŃCZYM POLEM WIEDZIE ŚWIAT. O zbrojnym czynie ludu wielkopolskiego 1918—1919 mową wiązaną a gdzie trzeba prozą. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie 1978, 64 s.

ANDRZEJ KRZYSZTOF WAŚKIEWICZ

Urodzony 2 czerwca 1941 r. w Warszawie. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Debiutował wierszem w „Zarzewiu” w 1961 r. Członek ZLP od roku 1968. W 1979 r. przeniósł się do Gdańska, jest zastępcą redaktora naczelnego „Integracji”.

WSTĘPOWANIE. [Wiersze] Zielona Góra: ~~LTK~~ 1963, 16 s. LAP nr 11.

DOJRZEWANIE. Sylwetki zasłużonych działaczy ruchu ludowego na Ziemi Lubuskiej. Wspólnie z J. Rybczyńską i Z. Trziszka. Zielona Góra: Wojewódzki Komitet ZSL 1965, 138+1 s.

STREFA PAMIĘCI. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1965, 16 s. LAP nr 22.

DZIEDZICTWO. [Wiersze] Warszawa: LSW 1966, 66+3 s.

DOM Z PŁASKIM DACHEM. [Powieść] Wrocław: „Ossolineum” 1966, 148+4 s.

ŚWIADOMOŚĆ POKOLENIA. [Szkice] Warszawa: Zarząd Stołeczny ZMS 1968, 22 s. [Druk powielany].

PRÓBA UZASADNIENIA. [Wiersze] Zielona Góra: LTK 1970, 16 s. LAP nr 33.

LUBUSKIE ŚRODOWISKO LITERACKIE. Informator. Zielona Góra: LTK 1970, 106+2 s.

ZAPIS Z NIEOBECNOŚCI. [Wiersze] Warszawa — Zielona Góra: ZSP 1971, 24 s.

RYGOR I MARZENIE. Szkice o poetach trzech awangard. Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1973, 239 s.

BEZSENNA JAWA. Wiersze 1962—1976. Zielona Góra: LTK 1977, 27+1 s.

O POEZJI JULIANA PRZYBOSIA. Wrocław: „Ossolineum” 1977, 53+3 s. Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie.

MODELE I FORMUŁA. Szkice o młodej poezji lat sześćdziesiątych. Wrocław: „Ossolineum” 1978, 226+2 s.

FORMY OBECNOŚCI NIEOBECNEGO POKOLENIA. Łódź: Wydawnictwo Łódzkie 1978, 232 s. tabl.

BEZIMIENNA NADZIEJA. Wiersze z lat 1966—1978. Kraków: Wydawnictwo Literackie 1980, 58+2 s.

LUBUSKIE ŚRODOWISKO LITERACKIE

W 1954 r. przy Zarządzie Wojewódzkim Związku Młodzieży Polskiej w Zielonej Górze powstała Sekcja Literacka Koła Młodych Literatów. Prezesem został Tadeusz Jasiński, w skład jej wchodził m.in.: Janusz Koniusz, Adam Kurczyna, Roman Łoboda, Stanisław Masłowski i Henryk Szyłkin. Członkowie Sekcji publikowali swoje prace w „Głosie Młodych” wydawanym przez ZW ZMP. W lipcu 1955 r. ukazała się jednodziółka „Ziemia Lubuska” (założyciele — Ingeborga Bieniek, Tadeusz Jasiński i Roman Łoboda), będąca początkiem pisma społeczno-kulturalnego. Mimo zapowiedzi redakcji, drugi numer nie ukazał się, a następną publikacją było wydanie specjalne „Nadodrza”. „Ziemia Lubuska” zawierała materiały historyczne, utwory literackie i tekst krytycznoliteracki „Niektóre problemy poezji na tle sztuki współczesnej” Romana Łobody. Ukazanie się jednodziółki było zapowiedzią organizowania się w Zielonej Górze środowiska literackiego.

Powstanie środowiska literackiego na Ziemi Lubuskiej w stosunku do innych ośrodków na ziemiach zachodnich i północnych było opóźnione. Do roku 1950 Zielona Góra była miastem powiatowym liczącym nie więcej niż 30 tysięcy mieszkańców. Podobnie Gorzów. Oba ośrodki do chwili powstania administracji województwa zielonogórskiego były uzależnione od Poznania. Dopiero podniesienie Zielonej Góry do rangi miasta wojewódzkiego (lipiec 1950) przyspieszyło proces napływu inteligencji. Uruchomienie w 1952 r. „Gazety Zielonogórskiej” stworzyło możliwości publikacji (wcześniej w Gorzowie ukazywała się „Ziemia Gorzowska”, później „Ziemia

Lubuska"). W 1951 r. w Zielonej Górze powstał teatr zawodowy (wcześniej scena zawodowa, krótko, istniała w Gorzowie). W 1953 r. w województwie osiedliła się 15 osobowa grupa absolwentów uczelni plastycznych. W 1956 r. powstała w Zielonej Górze Państwowa Orkiestra Symfoniczna.

Powstawanie lubuskiego środowiska literackiego przypadło na okres, gdy akcja osiedlania pisarzy na ziemiach zachodnich i północnych została zakończona, bez znaczących rezultatów. Zielona Góra, pozbawiona zaplecza kulturalnego, nie stanowiła atrakcyjnego ośrodka dla pisarzy wybitnych lub posiadających pewien dorobek twórczy, dlatego przyjeżdżali głównie młodzi, i to nie jako pisarze, lecz ludzie innych zawodów.

Po rozwiązaniu ZMP Sekcja Literacka działała nadal, była jednak pozbawiona mecenasa i funduszy. Próbowano nawiązać kontakty z Oddziałami ZLP w Poznaniu i Wrocławiu. Dopiero powstałe 6 lipca 1957 r. Lubuskie Towarzystwo Kultury stworzyło dogodniejsze warunki rozwoju młodych. We władzach LTK znaleźli się wówczas prawie wszyscy bardziej znaczący autorzy: Wiesław Sauter był wiceprezesem, a od roku 1958 prezesem, Zdzisław Morawski, Janusz Koniusz i Irena Solińska oraz Tadeusz Jasiński jako redaktor naczelny „Nadodrza”, od roku 1960 Bolesław Soliński. Powstał wtedy model „pisarza-działacza”, w części przetrwały do dziś. Dla większości pisarzy lubuskich praca literacka była i jest marginesem. LTK uruchomiło komórkę wydawniczą, sfinansowało kilka jednodniówek „Nadodrza”, w 1957 r. otoczyło opieką Sekcję Literacką, którą nadal kierował Tadeusz Jasiński. Nakładem LTK w roku 1957 ukazała się pierwsza książka literacka Kazimierza Malickiego i Zygmunta Rutkowskiego „O krasnoludkach, Jagusi i siedmiu zaklętych rycerzach”. Następnie opublikowano zbiorki wierszy (1958) Bolesława Solińskiego, Henryka Szyłkina i Bronisława Suzanowicza (1959), zbiorowy tomik prozy poetyckiej „Miniatury” (1958), almanach poetycki „Kartki wyobraźni” (1959) i baśnie „Złota dzida Bolesława” Izabelli Koniusz (1959). LTK sfinansowało arkusz poetycki Janusza Koniusza „Tempo krążenia” wydany we Wrocławiu (1958). Do chwili utworzenia Oddziału ZLP tylko jedna książka literacka autora lubuskiego ukazała się nakładem oficyny profesjonalnej („Pejzaż myśli” Zdzisława B. Morawskiego). W grudniu 1959 Sekcja Literacka LTK zorganizowała I Se-

minarium Młodych Poetów Ziemi Zachodnich z udziałem 40 osób. W styczniu 1960 r. decyzją ZG ZLP powołano Klub Literacki ZLP działający nadal przy LTK, pod opieką wrocławskiego Oddziału ZLP. Na pierwszym zebraniu wybrano zarząd w składzie: Janusz Koniusz — prezes, Tadeusz Kajan i Ryszard Rowiński — członkowie (później prezesem był Tadeusz Kajan). W listopadzie 1961 r. Klub liczył 20 członków, którzy wydali 19 publikacji książkowych.

5 listopada 1961 r., na podstawie decyzji Plenum Zarządu Głównego ZLP z 13 października 1961 r., odbyło się uroczyste otwarcie Oddziału Związku Literatów Polskich w Zielonej Górze. Prezesem Zarządu wybrano Bolesława Solińskiego, sekretarzem Tadeusza Kajana, skarbnikiem Eugeniusza Wachowia-ka, członkiem Janusza Koniusza. Mandat delegata na Zjazd ZLP otrzymał Zdzisław Morawski. Szóstym członkiem Oddziału ZLP był, mieszkający w Gorzowie od 1945 r., Włodzimierz Korsak. Powstanie zawodowej organizacji pisarskiej zamknęło pierwszy etap organizacyjny w życiu literackim Ziemi Lubuskiej. Bezstronny obserwator Wilhelm Szewczyk pisał: „Fakt ten ma swoje znaczenie polityczne i kulturalne. Ma on znaczenie dla samego życia literackiego w naszym kraju biorąc pod uwagę sumę ujawnionych tu talentów. Ma on znaczenie polityczne wewnątrz i na zewnątrz naszego kraju. Chcę raz jeszcze przypomnieć znany chyba wszystkim fakt, że w czasach niemieckich nigdy Zielona Góra nie posiadała swojego wielkiego znaczenia kulturalnego, jej regionalni zaś pisarze nie mogli się nawet upomnieć o uznanie w metropolitarnym wobec Zielonej Góry Wrocławiu”¹. W roku 1962 do ZLP przyjęło Irenę Dowgielewicz, Wiesława Sautera, Henryka Szyłkina i Bronisławę Wajs-Papuszę. Oddział zielonogórski liczył 10 członków.

W październiku 1957 r. ukazało się wydanie specjalne regionalnego pisma społeczno-kulturalnego „Nadodrze”, którego wydawcą od 1959 r. stała się Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza (do 1965 r. miesięcznik, potem półmiesięcznik, od 1969 r. dwutygodnik). „Nadodrze” było „rezultatem wspólnych starań środowisk twórczych społecznych działaczy kultury”². Miało ono przyspieszać krystalizację środowiska pisarskiego, umożli-

¹ Wilhelm Szewczyk: Zielonogórskie środowisko literackie na tle rozwoju literackiego Nadodrza. *Roczn. lub.* 1968 R. 5 s. 38—39.

² Nota redakcyjna. *Nadodrze* 1957 nr 1 s. 1.

wiać debiut i publikować utwory autorów mieszkających na Ziemi Lubuskiej, chociaż literatura była tylko jednym z działów pisma. Od roku 1961 obserwuje się rozszerzanie kręgu współpracowników „Nadodrza” o pisarzy z innych regionów kraju, pojawiają się recenzje książkowe i publicystyka literacka.

W momencie powstania Oddziału, poza ZLP pozostała grupa autorów o skromniejszym dorobku literackim. Oni to (22 osoby) 17 grudnia 1961 r. założyli Klub Literacki LTK. Pierwszym prezesem był Romuald Szura, potem funkcję tę pełnili Zenon Łukaszewicz i Andrzej K. Waśkiewicz. Już wcześniej, 25 czerwca 1961 r., w Gorzowie powstał Korespondencyjny Klub Młodych przy Zarządzie Powiatowym ZMW. Po przeniesieniu Klubu do Zielonej Góry działał on, jako ośrodek terenowy, przy Zarządzie Wojewódzkim ZMW. Prezesami KKM (później Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy) byli: Zygmunt Trziszka, Mirosława Kuźel, Anna Tokarska, Jerzy Chłodnicki i Benedykt Banaszak. W Żarach, przy Żarskim Klubie Miłośników Kultury, 14 marca 1962 r. powstała Grupa Młodych Twórców (później grupa poetycka „Dziewin”). W Gubinie istniał Klub Literacki. 5 kwietnia 1970 r. powołano Koło Młodych przy Oddziale ZLP, któremu kolejno przewodniczyły Mirosława Kuźel i Anna Tokarska. W drugiej połowie lat siedemdziesiątych powstały studenckie kluby poetyckie: „54” (1976), „Kometa” (1977) i „WSI” (1977). Od roku 1973 w Świebodzinie istnieje Klub Pracy Twórczej „Formaty”. Utworzona w 1972 r. nowosolska Grupa Literacka Młodych rozpadła się dość szybko. W Żarach (1977) powstała grupa poetycka „Dziewin-Młodzi”. W 1976 r. przy Zarządzie Wojewódzkim ZSMP w Gorzowie utworzono ośrodek terenowy Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy. W 1978 r. reaktywowano Koło Młodych, które działa przy Oddziale ZLP, LTK i ZW ZSMP. Funkcję prezesa (po roku 1978) kolejno pełnili Czesław Markiewicz i Alfred Siatecki. Powstawanie tych klubów w znacznej mierze wpłynęło na zmianę charakteru lubuskiego środowiska literackiego.

Pisarze lubuscy pozbawieni są oparcia w lokalnym wydawnictwie. Działalność edytorska LTK opiera się o jednorazowe zezwolenia Naczelnego Zarządu Wydawnictw i w niewielkim stopniu zaspokaja potrzeby środowiska. Lubuskie arkusze poetyckie, pomyślane jako wydawnictwo systematyczne,

ukazują się przypadkowo. Dotychczas w ramach tej serii wydano 40 tomików (1963, 1965, 1970, 1976) oraz 7 książek poetyckich członków ZLP. W 1976 r. nakładem GTSK ukazały się 2 zbiorki wierszy autorów nie należących do ZLP. Inicjatywę tę kontynuuje GTK (w 1980 r. wydano 5 tomików poetyckich młodych z woj. gorzowskiego).

W 1968 r. Oddział powiększył się o Zygmunta Trziszkę, Andrzeja K. Waśkiewicza i Tadeusza Jasińskiego, w 1970 do ZLP przyjęto Zbigniewa Ryndaka, w 1974 Michała Kaziowa, w 1976 Annę Tokarską, a w 1981 Wojciecha Czerniawskiego. Jednocześnie niektórzy (T. Jasiński, B. Soliński, E. Wachowiak i A. K. Waśkiewicz) wyjechali do większych miast. W międzyczasie z Oddziału wrocławskiego przybył Witold Niedźwiecki, a Czesław Sobkowiak powrócił po ukończeniu studiów na Uniwersytecie im. B. Bieruta. W 1981 r. Oddział skupiał 13 pisarzy mieszkających w obu lubuskich województwach (w Gorzowie pracuje Bronisław Słomka organizacyjnie związany z Oddziałem w Szczecinie). Aktualni członkowie zielonogórskiego Oddziału ZLP wydali 69 publikacji książkowych, w tym 16 tomów prozy, 38 zbiorów wierszy; są autorami 16 słuchowisk i 7 sztuk teatralnych. Utwory autorów lubuskich przekładano na języki obce. Autorzy nie zrzeszeni opublikowali 46 książek, z tego 21 w wydawnictwach profesjonalnych. Książki pisarzy lubuskich ukazały się nakładem: Wydawnictwa Lubelskiego, Wydawnictwa Łódzkiego, Wydawnictwa MON, Wydawnictwa Morskiego, Wydawnictwa Poznańskiego, „Czytelnika”, „Iskier”, Ludowej Spółdzielni Wydawniczej, Młodzieżowej Agencji Wydawniczej, „Ossolineum” i „Śląska”.

Prezesami Zarządu Oddziału ZLP w Zielonej Górze byli: Bolesław Soliński (1961—1975), Janusz Koniusz (1975—1981) i Zdzisław Morawski (od 1981 r.).

Środowisko lubuskie było organizatorem i gospodarzem dwóch Zjazdów Pisarzy Ziemi Zachodnich i Północnych (1963 i 1970). Organizowało sesje i sympozja popularnonaukowe. Od roku 1974 w ramach Festiwalu Piosenki Radzieckiej współorganizuje coroczne Dni Literatury Radzieckiej z udziałem pisarzy radzieckich i polskich. W 1974 r. odbyły się Dni Literatury dla Młodych. Po raz pierwszy w 1969 r. zorganizowano Zielonogórskie Spotkania Literackie, powtórzone w 1979 r. Oddział ZLP od 1978 r. jest współorganizatorem imprezy literackiej „Wieś pisząca” towarzyszącej Ogólnopolskiemu Prze-

gładowi Dorobku Kulturalnego Wsi „Gorzów—Przytoczna”. Zarząd Oddziału włączał się do organizacji konkursów literackich na opowiadanie współczesne (w Gorzowie o tematyce wiejskiej), słuchowisko i wiersz winobraniowy.

Autorzy lubuscy otrzymywali nagrody za pracę literacką: Ministra Kultury i Sztuki (Irena Dowgielewicz), im. Stanisława Piętaka (Zbigniew Ryndak i Zygmunt Trziszka), Lubuskie Nagrody Kulturalne i Nagrody Gorzowskie. Z inicjatywy Koła Młodych od roku 1980 przyznawana jest przez Zarząd Wojewódzki ZSMP Nagroda Literacka Młodych „Zielone Grono”.

Przedstawiony tu zarys ma charakter dokumentalny, nie jest oceną dorobku środowiska. Andrzej K. Waśkiewicz pisze, „że literatura powstająca na Ziemi Lubuskiej, nie stanowiąc odrębnego literacko zjawiska, jest częścią literatury polskiej, że powstające tu dzieła są w zespole dokonań powojennej literatury polskiej wartością równorzędną z twórczością pisarzy innych ośrodków”³.

³ Andrzej K. Waśkiewicz: Lubuskie środowisko literackie. *Roczn. lub.* 1978 R. 10 s. 250.

WYKAZ SKRÓTÓW

- ilustr. — ilustracje, ilustrował
nr — numer
portr. — portret
R. — rocznik
Rec. — recenzja, recenzje
Red. — redaktor, redakcja
s. — strona, strony
Wyd. — wydanie
GTK — Gorzowskie Towarzystwo Kultury
GTSK — Gorzowskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
KKMP — Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy
LAP — lubuskie arkusze poetyckie
LSW — Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza
LTK — Lubuskie Towarzystwo Kultury
LTN — Lubuskie Towarzystwo Naukowe
MAW — Młodzieżowa Agencja Wydawnicza
PIW — Państwowy Instytut Wydawniczy
SZSP — Socjalistyczny Związek Studentów Polskich
ZMS — Związek Młodzieży Socjalistycznej
ZSMP — Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej
ZSMW — Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej
Gaz. chłop. — Gazeta Chłopska
Gaz. lub. — Gazeta Lubuska
Gaz. pozn. — Gazeta Poznańska
Gaz. robotn. — Gazeta Robotnicza
Gaz. zielonog. — Gazeta Zielonogórska
Głos Młodz. wiejs. — Głos Młodzieży Wiejskiej

Głos szczec. — Głos Szczeciński
Mies. liter. — Miesięcznik Literacki
Roczn. lub. — Roczniak Lubuski
Stilon gorz. — Stilon Gorzowski
Tyg. demokr. — Tygodnik Demokratyczny
Tyg. kult. — Tygodnik Kulturalny
Tyg. powsz. — Tygodnik Powszechny
Tyg. zach. — Tygodnik Zachodni
Ziemia gorz. — Ziemia Gorzowska
Życie liter. — Życie Literackie

INDEKS PISARZY LUBUSKICH

- Benedykt Banaszak 65
Jerzy Chłodnicki 65
Zenon Czarnecki 66
Wojciech Czerniawski 11
Czesław M. Czyż 66
Irena Dowgielewicz 13
Kazimierz Furman 67
Jan P. Grabowski 67
Jan Gross 68
Tadeusz Jasiński 89
Tadeusz Kajan 18
Michał Kaziów 21
Izabella Koniusz 68
Janusz Koniusz 24
Włodzimierz Korsak 89
Wiktor Lemiesz 69
Gustaw A. Łapszyński 69
Władysław Łazuka 70
Kazimierz Malicki 71
Czesław Markiewicz 72
Zdzisław Morawski 31
Witold Niedźwiecki 37
Florian Nowicki 72
Nina Pawłowska 72
Stanisława Plewińska 73
Maria Przybylak 73
Jolanta Pytel 73
Zbigniew Ryndak 40
Wiesław Sauter 43
Alfred Siatecki 74
Bronisław Słomka 47
Czesław Sobkowiak 50
Tadeusz Sojka 74
Bolesław Soliński 90
Bronisław Suzanowicz 74
Romuald Szura 75
Tadeusz Szyfer 75
Henryk Szyłkin 53
Anna Tokarska 57
Zygmunt Trziszka 91
Barbara Trawińska 76
Eugeniusz Wachowiak 92
Bronisława Wajs-Papusza 50
Mieczysław J. Warszawski 76
Andrzej K. Waśkiewicz 93
Andrzej Weber 77
Janusz Werstler 77

SPIS TREŚCI

Od autora	5
Zasady opracowania	7
Członkowie ZLP	9
Autorzy nie należący do ZLP	63
Prace zbiorowe	79
Aneks	87
Lubuskie środowisko literackie	95
Wykaz skrótów	101
Indeks pisarzy lubuskich	103

